Euroopa Liidu

# Teataja

ISSN 1725-5171

C 68 E

**52. aastakäik**

**21. märts 2009**

Eestikeelne väljaanne

## Teave ja teatised

Teatis nr | Sisukord | Lehekülg

**Euroopa Parlament**

2007-2008 ISTUNGJÄRK

31 jaanuar 2008 istung

VASTUVÕETUD TEKSTID

*Istungjärgu protokoll on avaldatud ELT C 68 E, 13.3.2008.*

I *Resolutsioonid, soovitused ja arvamused*

RESOLUTSIOONID

**Euroopa Parlament**

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

(2009/C 68 E/01) Euroopa teadusruum: uued perspektiivid

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon Euroopa teadusruumi uute perspektiivide kohta (2007/2187(INI)) . . . . . 1

(2009/C 68 E/02) Olukord Iraanis

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon Iraani kohta . . . . . 8

(2009/C 68 E/03) Bali kliimamuutuste konverentsi tulemused

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon Bali kliimamuutuse konverentsi (COP 13 ja COP/MOC 3) tulemuste kohta . . . . . 13

(2009/C 68 E/04) Energiatõhususe tegevuskava: potentsiaali realiseerimine

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon energiatõhususe tegevuskava kohta: potentsiaali realiseerimine (2007/2106(INI)) . . . . . 18

*(jätkub)*

ET

Teatis nr | Sisukord *(jätkub)* | Lehekülg

(2009/C 68 E/05) Soovimatu kaaspüügi vähendamine ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimine Euroopa kalanduses

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon soovimatu kaaspüügi vähendamise ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimise poliitika kohta Euroopa kalanduses (2007/2112(INI)) . . . . . 26

(2009/C 68 E/06) Romisid käsitlev Euroopa strateegia

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon romisid käsitleva Euroopa strateegia kohta 31

II *Teatised*

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE JA ORGANITE TEATISED

**Euroopa Parlament**

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

(2009/C 68 E/07) Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 19 (presidendi ülesanded) tõlgendamine

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta otsus Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 19 (presidendi ülesanded) tõlgendamise kohta . . . . . 36

III *Ettevalmistavad aktid*

**Euroopa Parlament**

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

(2009/C 68 E/08) Välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud korra kehtestamine ***I

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel Bulgaaria, Tšehhi, Küpros, Ungari, Läti, Malta, Poola, Rumeenia, Sloveenia ja Slovakkia tunnustavad ühepoolselt teatavaid dokumente võrdväärsena oma riigi viisadega, mille nad on välja andnud oma territooriumist läbisõiduks (KOM(2007)0508 – C6-0279/2007 – 2007/0185(COD)) . . . . . 37

P6_TC1-COD(2007)0185

Euroopa Parlamendi seisukoht vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 2008/…/EÜ, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel Bulgaaria, Küpros ja Rumeenia tunnustavad ühepoolselt teatavaid dokumente võrdväärsena oma riigi viisadega, mille nad on välja andnud oma territooriumilt läbisõiduks . . . . . 38

(2009/C 68 E/09) Välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini välja antud elamislubasid ***I

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse otsust nr 896/2006/EÜ, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini välja antud elamislubasid oma territooriumilt läbisõiduks (KOM(2007)0508 – C6-0280/2007 – 2007/0186(COD)) . . . . . 38

Teatis nr | Sisukord *(jätkub)* | Lehekülg

P6_TC1-COD(2007)0186

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr …/2008/EÜ, millega muudetakse otsust nr 896/2006/EÜ, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini välja antud elamislubasid oma territooriumilt läbisõiduks . . . . . 39

(2009/C 68 E/10) Vesiviljeluse statistika ***I

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liikmesriikide vesiviljelust käsitleva statistika esitamise kohta (KOM(2006)0864 – C6-0005/2007 – 2006/0286(COD)) . . . . . 39

P6_TC1-COD(2006)0286

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr …/2008 liikmesriikide vesiviljelust käsitleva statistika esitamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 788/96 39

(2009/C 68 E/11) Liikmesriikide eriüksuste koostöö *

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon Austria Vabariigi algatuse kohta eesmärgiga võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu liikmesriikide eriüksuste koostöö parandamise kohta kriisiolukordades (15437/2006 – C6-0058/2007 – 2007/0803(CNS)) . . . . . 40

(2009/C 68 E/12) Ühenduse postiteenuste siseturu rajamise lõpuleviimine ***II

Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 97/67/EÜ seoses ühenduse postiteenuste siseturu rajamise lõpuleviimisega (13593/6/2007 – C6-0410/2007 – 2006/0196(COD)) . . . . . 44

*Menetluste selgitus*

| | |
|---|---|
| * | Nõuandemenetlus |
| **I | Koostöömenetlus, esimene lugemine |
| **II | Koostöömenetlus, teine lugemine |
| *** | Nõusolekumenetlus |
| ***I | Kaasotsustamismenetlus, esimene lugemine |
| ***II | Kaasotsustamismenetlus, teine lugemine |
| ***III | Kaasotsustamismenetlus, kolmas lugemine |

(Menetlus põhineb Euroopa Komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Poliitilised muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud paksus kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga ▌.

Teenistuste tehnilised parandused ja kohandused: uus või muudetud tekst on märgistatud tavalises kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga ‖.

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

I

*(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)*

RESOLUTSIOONID

# EUROOPA PARLAMENT

## Euroopa teadusruum: uued perspektiivid

P6_TA(2008)0029

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon Euroopa teadusruumi uute perspektiivide kohta (2007/2187(INI))**

(2009/C 68 E/01)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse komisjoni 4. aprilli 2007. aasta rohelist raamatut pealkirjaga „Euroopa teadusruum: uued perspektiivid" (KOM(2007)0161);

— võttes arvesse komisjoni eelnimetatud rohelisele raamatule lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2007)0412);

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsust nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) ([1]) (seitsmes raamprogramm);

— võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsust 2006/973/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) rakendamise eriprogrammi Inimesed ([2]);

— võttes arvesse oma 24. mai 2007. aasta resolutsiooni teadmiste rakendamise kohta praktikas: Euroopa laiapõhjaline innovatsioonistrateegia ([3]);

— võttes arvesse kodukorra artiklit 45;

— võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning regionaalarengukomisjoni arvamusi (A6-0005/2008),

A. arvestades, et Euroopa Ülemkogu võttis 23.–24. märtsil 2000. aastal Lissabonis vastu otsuse luua Euroopa teadusruum (ERA);

B. arvestades, et Euroopa Ülemkogu 15.–16. märtsi 2002. aasta Barcelona kohtumisel lepiti kokku eesmärgis suurendada teadus- ja arendustegevusele tehtavaid kogukulutusi 2010. aastaks 3 %ni Euroopa Liidu SKTst (millest kaks kolmandikku peaks tulema erasektorist);

([1]) ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.
([2]) ELT L 400, 30.12.2006, lk 270. Parandatud versioon: ELT L 54, 22.2.2007, lk 91.
([3]) Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0212.

C. arvestades, et seitsmes raamprogramm on mõeldud Euroopa teadusruumi loomise toetamiseks;

D. arvestades, et Euroopa teadusruumi loomisega peaks kaasnema Euroopa kõrgharidusruumi ning Euroopa innovatsiooniruumi loomine, millega komplekteeritakse nn teadmiste kolmnurga kolm poolt;

E. arvestades, et Euroopa teadusruum hõlmab kolme peamist aspekti: teadusuuringute siseturgu, kus nii teadlased, tehnoloogia kui ka teadmus võivad vabalt liikuda, riiklike ja piirkondlike teadusuuringute, programmide ja poliitika tõhusat koordineerimist ELi tasandil ning algatuste rakendamist ja rahastamist ELi tasandil;

F. arvestades, et ELi teadusuuringud vajavad täiendavaid jõupingutusi igas mõõtmes, eelkõige koordineerimises: inimesed, infrastruktuur, organisatsioonid, rahastamine, teadmiste jagamine ja ülemaailmne koostöö, et ületada teadusuuringute killustatus Euroopa Liidus ja kasutada ära ELi teadusuuringute potentsiaal;

G. arvestades, et töövõimalused ja töötingimused ei ole sellised, mis julgustaksid noori mehi ja naisi teadussektorisse sisenema, mis tähendab, et väärtuslikud inimressursid lähevad asjatult kaotsi;

H. arvestades, et teadus- ja arendustegevuse rahastamine ELis on ikka veel kaugel maas Lissaboni eesmärgist, milleks on 3 % SKTst;

I. arvestades, et Euroopa teadusruumi loomisest on vaja laiemat vaatepilti, mis hõlmaks kõiki asjaomaseid sidusrühmi;

J. arvestades, et naised on enamikes teadusvaldkondades ning inseneritöös ja juhtivatel ametikohtadel ikka veel alaesindatud;

K. arvestades, et ELi erasektori panus teadus- ja arendustegevusse on otseste konkurentide omast maha jäänud,

***Teadlaste ühtse tööturu rajamine***

1. tervitaks teaduskarjääri ühist määratlust ning teadlaste tööhõive ja teadusuuringute üleeuroopalise infosüsteemi rajamist ning usub, et see aitaks ELil teadusuuringutes kõrgeimale tasemele jõuda;

2. nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja piirkonnad kavandaksid füüsiliste ja inimressursside arendamise strateegiaid teadus- ja uuendustegevuses, näiteks teadusuuringute infrastruktuuri parandamine ja kättesaadavaks muutmine, teadlaste liikuvuse suurendamine suurema rahalise toetuse abil, kohaliku tasandi algatused, millega püütakse teadlasi ligi meelitada, juriidiliste, halduslike ja keeleliste tõkete kõrvaldamine, töötajate vahetus ning juurdepääsu tagamine kõigile, eelkõige naistele ja noorteadlastele;

3. toetab jõuliselt teadlaste värbamisel Euroopa teadlaste hartat ja tegevusjuhendit kui Euroopa teadusruumi teadlaste jaoks ligitõmbavuse suurendamise vahendeid; kutsub komisjoni üles tegema teatavaks harta ja tegevusjuhendi rakendamise määra liikmesriikides;

4. rõhutab vajadust luua ja kehtestada ühtsed Euroopa karjäärivõimalused teadusuuringute valdkonnas ning juurutada integreeritud infosüsteem vabade töökohtade ja koolituslepingute kohta teadusuuringute sektoris Euroopas; usub, et hädavajalik on luua teadustöötajate jaoks ühtne tööturg;

5. rõhutab, kui tähtis on teha värbamis- ja edutamisprotseduurid teadustöötajatele täiesti avatuks ja läbipaistvaks; kutsub liikmesriike üles tagama naiste ja meeste vahelist paremat tasakaalu värbamise ja edutamisega tegelevate organites;

6. avaldab kahetsust, et teadus- ja arendustegevuse investeeringute Atlandi-ülene väljavool suureneb endiselt; rõhutab pädevate Euroopa teadlaste edasise väljavoolu vältimise olulisust; nõuab asjakohaste meetmete võtmist, et teadlasi ELis hoida ja ELi tagasi tuua, eelkõige laiade karjäärivõimaluste ja ligitõmbavate töötingimuste tagamisega nii meestele kui naistele;

7. kiidab heaks plaani suurendada teadlaste geograafilist liikuvust, samuti sektoritevahelist liikuvust (st ülikoolide ja uurimisasutuste vahel, akadeemiliste asutuste ja ärimaailma vahel) kui teadmiste jagamise ja tehnoloogia siirde saavutamise vahendit; kutsub selleks komisjoni ja liikmesriike üles rikastama kõrghariduse teise astme ja doktorikraadiõppe õppekava, tõhustades teadusuuringute ühist järelevalvet eri riikides, ja kaaluma doktorikraadi järgsete Euroopa stipendiumide ja koolituskavade kasutuselevõttu, mis rajanevad väga edukal Erasmuse programmil;

8. rõhutab, et hästi toimiv siseturg on oluline Euroopa teadusruumi edukaks arenguks ning et eriti oluline on teadlaste vaba liikumine; väljendab kahetsust, et teadlaste liikuvus on ELis ikka veel takistatud; nõuab meetmeid, mis parandaksid teadlaste vaba liikumist, eriti üleminekuperioodi kõigi allesjäänud piirangute kõrvaldamist töötajate vabale liikumisele ning ELi teadustöö infrastruktuuri parandamist; toetab Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi loomist;

9. on seisukohal, et teadlaste juurdepääsu ELile ei tohiks takistada olemasolevad riiklikud tõkked, nagu omandatud sotsiaalsete õiguste ebapiisav tunnustamine ja kaasaskantavus, ebasoodsad maksud ja raskused perekondade ümberpaigutamisel; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kavandaksid oma avalik-õiguslikku tööhõivet käsitlevad riiklikud õigusaktid selliselt, et liikmesriikidest ja kolmandatest riikidest pärit teadlastel on võrreldavad töötingimused ning neid ei takistata teadustööle asumast;

10. tuletab meelde, et üks teadlaste suurema liikuvuse saavutamise viis võiks olla teadusuuringute maksedokumendi loomine, mida võiksid kasutada teistest liikmesriikidest pärit teadlased ning vastuvõtvad teadusasutused ja ülikoolid ning mis teeb seega kättesaadavaks rahalised lisavahendid tegeliku teadustöö jaoks, mis välisriikide teadlasi ligi tõmbab; on seisukohal, et see mitte üksnes ei suurendaks teadusasutuste ja ülikoolide huvi teistest liikmesriikidest pärit teadlaste vastuvõtmise vastu ning tõmbaks ligi kõige andekamaid teadlasi, vaid aitaks ka kaasa tippkeskuste arendamisele, võimaldades kõige ligitõmbavamatel uurimisprogrammidel ja teadusasutustel koondada rohkem teadlasi ning parandada nende majanduslikku olukorda; on seisukohal, et nimetatud lisatoetus teadlaste liikuvusele peaks olema liikuvuse praeguste rahastamiskavade täiendus ning et vahendeid võiks eraldada seitsmenda raamprogrammi programmidest „Koostöö” ja „Võimekus”;

11. osutab vajadusele toetada eelkõige noori teadlasi, et tagada, et nad saavad toetusi edasi ka ELi-siseselt töökohta vahetades;

12. usub, et teadustöö tegijate vaba liikumist Euroopa teadusruumis käsitlevat ühenduse reguleerivat raamistikku tuleks tugevdada, et hõlbustada viisade ja töölubade väljastamist kolmandate riikide kodanikele;

13. peab vajalikuks konkreetsete meetmete kehtestamist naiste suurema osalemise edendamiseks kõikides teadustegevustes eesmärgiga suurendada märkimisväärselt naiste osakaalu teadlaskonna hulgas;

14. usub, et tõsiasi, et noorem põlvkond on vähem huvitatud teadus- ja tehnoloogiaalase hariduse omandamisest, on tihedalt seotud erasektori ja akadeemilise sfääri vahelise koostöö puudumisega; kutsub liikmesriike ja komisjoni seetõttu üles suurendama jõupingutusi nende kahe sektori vahelise koostöö raamistike edendamiseks;

15. nõuab tungivalt kogemuste vahetamist liikmesriikide vahel, et töötada välja ühtne lähenemisviis, mis soodustaks puuetega inimeste osalust ühenduse rahastatavates teadusuuringutes ning teadustööd alustavate ja teaduskarjääri tegevate puuetega inimeste osakaalu suurendamist;

16. on seisukohal, et ametiasutused, teadusasutused ja ettevõtted peaksid edendama töö- ja eraelu ühitamise meetmeid;

17. kutsub komisjoni üles uurima võimalusi, kuidas täppis- ja loodusteaduste õpetamist ELis kõikidel tasanditel parandada; mõistab hukka inimressursside nappuse mitmete liikmesriikide teadus- ja arendustegevuses, mille põhjuseks võib olla noorte üha väiksem huvi täppis- ja loodusteaduste süvendatud õppimise ning teadlasekarjääri vastu; teeb seepärast ettepaneku algatuste käivitamiseks, mis tutvustavad koolilastele laboratoorseid ja väliuuringuid; teeb lisaks ettepaneku edendada vaatlust ja katsetamist kasutavaid aktiivseid ja uurimuslikke õpetamismeetodeid, luua teadlaste-professorite vahetusprogrammid, ning julgustab kohalikke ja piirkondlikke asutusi toetama uuenduslikke koolitusmeetodeid; on seisukohal, et kiired arengud teaduses tekitavad tavakodanike ning teadus- ja tehnoloogiaalaste uuringute vahelise lõhe tekkimise ohu; on seisukohal, et on vaja edendada ja toetada teadlaste ning kogu ühiskonna vahelist dialoogi ning et sellest tulenevalt peaksid teadlased tegema oma teadusuuringute tulemused kõigile arusaadavaks ja kõigile kättesaadavaks;

18. on seisukohal, et teadlaste sotsiaalseid tingimusi tuleks parandada nende partneritele tööhõivevõimaluste loomisega ning nende lastele hoiu- ja koolitusvõimaluste otsimisel toetuse pakkumisega;

***Maailmatasemel teadustöö infrastruktuuride väljaarendamine***

19. tervitab edusamme, mida tehti teadusuuringute infrastruktuuride väljakujundamisel tänu Euroopa teadustöö infrastruktuuride strateegia foorumi (ESFRI) tegevuskava vastuvõtmisele; usub siiski, et tuleks hoolitseda selle eest, et lisaks ESFRI määratletud infrastruktuuridele kaasataks ka liikmesriikides arendatavad uued võimalused ja infrastruktuurid;

20. nõuab tungivalt, et uusi üleeuroopalisi teadusuuringute infrastruktuure rahastataks vaid juhul, kui puuduvad samaväärsed riiklikud infrastruktuurid, mis annavad teistest liikmesriikidest pärit teadlastele sarnaseid juurdepääsuvõimalusi;

21. rõhutab teadusorganisatsioonide rolli ja tähtsust Euroopa teadusmaastikul kõrvuti ülikoolide ja teadusuuringute rahastamise asutustega; kutsub komisjoni üles, et ta määraks koos piirkondlike asutustega kindlaks koostöö ulatuse Euroopa riikliku tasandi asutuste, ülikoolide ja teadusorganisatsioonidega, enne kui lepitakse kokku ühises poliitikas ja rakenduskavas;

22. kutsub komisjoni üles, et ta teeks ettepaneku õigusliku raamistiku kohta, mis lihtsustaks erinevate uute ühenduse teadusorganisatsioonide ja -infrastruktuuride loomist ja toimimist, ning kaaluks olemasolevate Euroopa institutsioonide ja kokkulepete kaasamist, näiteks Euroopa Tuumauuringute Organisatsioon (CERN), Euroopa Kosmoseagentuur (ESA) ja Euroopa termotuumasünteesi arendamise kokkulepe (EFDA), ehkki tuleks vältida valitsustevahelisi lepinguid, mida üldiselt selliste organisatsioonide loomiseks kasutatakse;

23. soovitab ühtlasi, et organid sellistest riikidest, kus teadussektor ei ole nii dünaamiline, kuid kus on asjakohane teaduspotentsiaal, tuleks täielikult kaasata üleeuroopalise teadusuuringute infrastruktuuri ülesehitamise protsessi;

24. on seisukohal, et pikaajalise toimimise ja jätkuva arengu tagamiseks tuleks suurte teadusuuringute infrastruktuuride tunnustamises arvestada uurimis- ja arendustegevust, infotehnoloogiat ja tegevuse rahastamist;

25. tunnistab, et Euroopa Tehnoloogiainstituut (ETI) on ELi teadusuuringute infrastruktuuri tugevdamisel oluline tegur;

26. kutsub komisjoni üles toetama teadusorganisatsioone, ülikoole ja teadusuuringute rahastamise asutusi nii nende suutlikkuse tugevdamisel kui ka Euroopa teadusruumi ülesehitamiseks vajalike vahendite ühendamisel; eesmärk on saavutada tähtsamates teadusvaldkondades ülemaailmne juhtpositsioon;

***Teadusasutuste tugevdamine***

27. avaldab kahetsust, et andmed teadus- ja arendustegevuseks tehtud kulutuste kohta näitavad, et ELi keskmine näitaja on vaid 1,84 % SKTst, samas kui USAs on vastav näitaja 2,68 % ja Jaapanis 3,18 %, ning et vastavad kulutused varieeruvad 0,39 %st Rumeenias ja 0,4 %st Küprosel 3,86 %ni Rootsis; rõhutab, et oluline on tõsta nii keskmist kulutuste taset kui ka suurendada kulutusi mõnedes liikmesriikides; rõhutab erinevate teadus- ja arendustegevuse suundade parema üle liidu koondamise olulisust, eeskätt selleks, et hõlbustada digitaalmajandusele üleminekut; on seisukohal, et Lissaboni strateegias nõutud teadmuspõhise majanduse saavutamiseks vajalike tingimuste loomisel on see põhjapaneva tähtsusega;

28. tunnistab Euroopa teadusruumi piirkondliku mõõtme tähtsust ja on seisukohal, et piirkondlike klastrite arendamine on kriitilise massi saavutamise oluline vahend, mille abil ühendatakse ülikoolid, teadusasutused ja tööstus ning luuakse Euroopa tippkeskused; usub, et teaduspotentsiaali programmi ja teadmistepõhiste piirkondade programmi ning struktuurifonde, mis edendavad piirkondade teadusuuringute ja innovatsiooni potentsiaali, tuleks pidada oluliseks panuseks seitsmenda raamprogrammi eesmärkide täitmisesse;

29. rõhutab riiklike ja piirkondlike kontaktpunktide tähtsust raamprogrammide tulemuste tugevdamisel ja nõuab nende poolt süvendatumat koostööd;

30. kutsub komisjoni üles looma kõrgetasemelise riikide esindatusega Euroopa foorum, kuhu kuuluvad ka riiklikud teadusnõukogud, kelle ülesandeks on tähtsamate üleeuroopaliste teadusuuringutega seotud algatuste kindlaksmääramine, väljaarendamine ja toetamine, ning tehnilise ja teadusliku läbivaatamise ühine süsteem, mis võimaldab Euroopa programmide tulemusi paremini ära kasutada; usub, et oleks kasulik viia sisse usaldusväärne teadmuse ja analüüsi-, kontrolli- ja sertifitseerimismeetodite valideerimise süsteem ning ühendada ELi tippkeskused võrguks;

31. kutsub komisjoni üles kindlustama, et tippkeskuste võrgustikud ja veebipõhised teadusringkonnad on täielikult üksteist täiendavad, kirjeldades nende eesmärke, tegevuseeskirju ja rahastamiskorda;

32. kutsub komisjoni üles veelgi edendama riigihankeid teadus- ja arendustegevuse toetamiseks ELi tasandil avaliku sektori vahendite ja ressursside järjekindlama kasutamisega;

33. tervitab algatust koostada avalik-õiguslike teadusasutuste ja ülikoolide intellektuaalomandi kasutamise Euroopa harta, mida toetas Euroopa Ülemkogu oma 21. ja 22. juuni 2007. aasta Brüsseli kohtumisel, tingimusel et see viib kasutatavate eeskirjadeni, kus võetakse eelkõige arvesse vajadust teaduslike teadmiste arendamise ja ülekandmise järele;

34. juhib tähelepanu väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEde) kui teadusasutuste rollile; usub, et on vajalik tugevdada VKEde osalust teadus- ja arendustegevuse projektides ELi tasandil kooskõlas eesmärgiga eraldada VKEdele vähemalt 15 % seitsmenda raamprogrammi eelarvest;

35. on seisukohal, et tugev teadustöö peab olema tihedalt seotud innovatsiooniga; usub seepärast, et tuleks kavandada konkreetsed sammud täielikult integreeritud Euroopa teadus- ja innovatsiooniruumi loomiseks;

***Teadmiste jagamine***

36. usub, et investeeringud infrastruktuuri, funktsionaalsusse ja elektrooniliste ristviidete algatustesse on võimaldanud suurt edasiminekut teadusliku teabe levitamisel ja kasutamisel ning et humanitaar- ja täppisteaduste andmetele avatud juurdepääsu käsitlev Berliini deklaratsioon on näide sellest, kuidas Internet on avanud uute mudelitega katsetamise võimalused; rõhutab, et on tähtis austada autorite valikuvabadust ja intellektuaalomandi õigusi ning tagada kvaliteedialaste eksperdihinnangute jätkumine ja retsenseeritud tööde usaldusväärne ja turvaline säilitamine, ning julgustab sidusrühmi tegema katseprojektide kaudu koostööd alternatiivsete mudelite, näiteks avatud juurdepääsu väljaarendamise, mõju ja elujõulisuse hindamisel;

37. nõustub komisjoni propageeritava „avatud innovatsiooni" mõistega, mille kohaselt avalikust ja erasektorist saavad täieulatuslikud partnerid, kes jagavad teadmisi, tingimusel, et töötatakse välja tasakaalustatud ja õiglane süsteem teaduslikele tulemustele avatud juurdepääsu ja selliste tulemuste kasutamise vahel erasektori poolt (õiglane teadmiste jagamine); usub, et tuleks ametlikult tunnustada eeskirja ausa ja õiglase rahalise hüvitise kohta avalike teadmiste kasutamise puhul tööstuse poolt;

38. on kindlalt veendunud, et praegu intellektuaalomandi õiguste valdkonnas valitsev õiguslik kindlusetus ja kulukus soodustavad Euroopa teadusuuringute alaste jõupingutuste killustumist; nõuab seepärast tungivalt, et komisjon viiks läbi selliste erinevate õigusaktide mõju hindamise, mida saab kasutada Euroopa teadusruumi siseses teadmussiirdes esinevate tõkete vähendamiseks; märgib, et nõuetekohaselt registreeritud leiutised võivad olla oluline teadmiste allikas ning et intellektuaalomandi õiguste kaitset käsitlevad õigusaktid, sealhulgas ELi patendiõigus, ei tohi takistada teadmiste jagamist; rõhutab, kui ülimalt tähtis on luua ühenduse patent ning kvaliteetne, kulusäästlik, innovatsioonisõbralik kohtusüsteem Euroopa patentide jaoks, mis austab Euroopa Ühenduste Kohtu pädevust; võtab teadmiseks komisjoni teatise Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa patendisüsteemi edendamise kohta (KOM(2007)0165); märgib, et selle tulemuseks olev õiguslik raamistik pakub eraettevõtjatele rohkem stiimuleid osalemiseks teadustöös ja tugevdab ELi novaatorite positsiooni rahvusvahelisel areenil;

39. kutsub komisjoni üles looma koostöös liikmesriikidega Euroopa foorum, mille kaudu on võimalik koordineerida kodanikuühiskonna osalust teaduse, teadusuuringute ja tehnoloogia alases arutelus Euroopa ja riiklikul tasandil;

40. on seisukohal, et Euroopa teadusruumi kontekstis tuleks teadusuuringute ühiskeskuste võimalusi ära kasutada kui sõltumatuid ja neutraalseid kõrgetasemelisi teaduslikke ja tehnilisi struktuure, mis jagavad ühiseid teadmisi ELi institutsioonidele ning toetavad otsuste langetamist tähtsaimates küsimustes (näiteks elukvaliteet, toiduohutus, keskkond, tarbijakaitse);

41. usub, et arvestades teadusuuringute ühiskeskuste uuenenud missiooni, mis toetab ja ergutab nende tegevust, ning keskendudes nende struktuurist tuleneva kasu optimeerimisele, võiksid need keskused noorte teadlaste koolituse ja liikuvuse osas pakkuda tõeliselt euroopalikke võimalusi;

***Uurimisprogrammide ja prioriteetide optimeerimine***

42. peab õigeks rakendada põhimõtet, et riiklikud programmid avatakse vastastikku osalejatele teistest liikmesriikidest, kuna see oleks samm olemasolevaid riiklikke programme puudutava teabe vahetamise suunas ning ergutaks rahvusvahelisi hindamiskomisjone riikide teadusuuringuid hindama;

43. märgib, et paljud liikmesriigid – eriti need, kelle teadus- ja arendustegevuse struktuurid on vähem arenenud – kardavad ELi-sisest „ajude väljavoolu"; nõuab meetmete võtmist selle tõkestamiseks, nii et erinevate riikide teaduspoliitika muutuks konkureerimise asemel teineteist täiendavaks, eeskätt selleks, et edendada vahendite koordineerimist ning hoida ära nende dubleerimist ja hajutamist;

44. peab oluliseks uurida nn muutuva geomeetria mehhanismi pakutavaid võimalusi kui sobivat viisi arendada vajalikku paindlikkust temaatiliste programmide elluviimisel;

45. rõhutab vajadust parandada teadusuuringute rahastamise vastastikust täiendavust ELi ja liikmesriikide vahel;

46. usub, et riiklike teadusprogrammide ja nende rahastamise avamine kõikidele liikmesriikide teadlastele peaks alguse saama eelkõige alusuuringute valdkonnast ehk nn eesliiniteadusest;

47. täheldab, et kohalikud ja piirkondlikud ametivõimud peaksid olema kaasatud teadussõbraliku raamistiku loomisse ning panustama märkimisväärselt Euroopa teadusruumi elluviimisse ning et seda tuleks teha ühenduse rahastamisprogrammide, näiteks seitsmenda raamprogrammi kaudu, kuid et arvestatavat edu võib saavutada ka kokkulepitud programmide abil, mida rahastatakse struktuurifondidest; on eelkõige seisukohal, et teadusalaselt nõrgemate piirkondade teadus- ja arendustegevuse potentsiaali tuleb viivitamata edendada struktuurifondide ja seitsmenda raamprogrammi vahendite ning ka riiklike ja piirkondlike investeeringute kombineeritud kasutamise abil, et tegelda muu hulgas tõhusalt kohalike vajadustega ühiskonna huvidest lähtuvates teadusuuringutes;

48. märgib, et Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamine ei ole võimalik ilma erasektori teadustegevuses osalemist oluliselt suurendamata; kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et luua erasektorile paremad stiimulid investeeringute tegemiseks ja teadustöös osalemiseks; toetab seisukohta, et vaja on arendada Euroopa juhtrolli tehnoloogiamahukatel turgudel, mida toetaks tugev intellektuaalomandi õiguste kaitse; on seisukohal, et seetõttu on oluline avaliku ja erasektori partnerluse laiendamine hästitoimivatel turgudel;

49. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid rakendusprogrammides määratletud riiklike ja piirkondlike teadusuuringute optimaalse rahastamise ning heade tavade tõhusa vahetamise ja koostöö piirkondade vahel; võtab teadmiseks, et häid tavasid, mis ühes piirkonnas on tõhusad, ei saa ilma muudatusteta ükskõik millisesse teise piirkonda üle kanda; nõuab seepärast tungivalt eriomast hindamist piirkonna tasandil, mis peab põhinema usaldusväärsetel, läbipaistvatel ja üldiselt tunnustatud näitajatel;

50. rõhutab kõikide Euroopa piirkondade teaduspotentsiaali avamise kui Euroopa teadusuuringute konkurentsivõime tõstmise vahendi tähtsust;

51. on seisukohal, et tuleb võtta meetmeid koostöö vormide ja vahendite kaasajastamiseks ning nende kohandamiseks Euroopa teadusruumi eesmärkidele; soovitab edasi arendada selliseid algatusi nagu Euroopa koostöövõrgustik teadus- ja tehnoloogiauuringute vallas (COST) ning turule orienteeritud, tööstusliku teadus- ja arendustegevuse üleeuroopaline võrgustik (EUREKA);

52. tunnustab rolli, mida tippkeskuste võrgustikud mängivad Euroopa teadusruumi loomisel kestva integreerimise kaudu, vältides nõnda teadusuuringute alaste jõupingutuste killustumist, ja kutsub komisjoni üles jätkama edukate võrgustike toetamist, et saavutada kõnealune eesmärk;

53. rõhutab, et sihtotstarbeline teadus- ja arenduskoostöö võib anda Euroopale võimalusi juhtida olulist ülemaailmset teadus- ja arendustegevust; nõuab seega tungivalt, et riiklikud ja piirkondlikud teadussüsteemid ühendataks võrgustikega Euroopas ja väljaspool Euroopat, tagades samas sidususe Euroopa jaoks oluliste riiklike ja piirkondlike uurimisprogrammide ning prioriteetide vahel, nagu eeskätt Euroopa Innovatsiooni ja Tehnoloogiainstituut; kutsub komisjoni sellega seoses üles tunnustama ruumiliste ja regionaalteaduste tähtsust territoriaalse ühtekuuluvuse jaoks, võttes eelkõige arvesse Euroopa ruumilise planeerimise vaatlusvõrgustiku 2013 programmi; usub, et territoriaalset koostööd tuleks arendada, et saavutada kriitiline mass ja valmistuda rahvusvaheliseks muutumiseks; kutsub seetõttu liikmesriike üles kõrvaldama piiriüleseid administratiivseid takistusi, mis takistavad koostööd teadmusasutuste vahel; soovitab heade riiklike tavade võrdlemiseks kasutada avatud koordineerimise meetodit;

54. on seisukohal, et prioriteetide seadmisele riikliku rahastamise strateegiliste otsuste küsimuses tuleb läheneda avaramalt ning et Euroopa tehnoloogiaplatvormid ja ühised tehnoloogiaalgatused muu hulgas saaksid kasu riiklike asutuste ja eraettevõtjate jõulisemast kaasamisest, nagu ülikoolid, teadusorganisatsioonid ja VKEd, et välja töötada pikaajalised strateegiad;

55. rõhutab vajadust suurendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse ning edendada uuendustegevust Euroopas; viitab kõnealuses kontekstis ühtekuuluvuspoliitika strateegilistes suunistes vastu võetud ELi territoriaalse kava ja Lissaboni eesmärkide ühitamisele, kuna mõlemad on konkurentsivõime tagamise eeltingimused; rõhutab vajadust ühitada Euroopa teadusruumi ülalt-alla lähenemisviisi regionaalpoliitika alt-üles lähenemisviisiga; rõhutab teadusalgatuste ja -programmide, nagu Euroopa tehnoloogiaplatvormid ja ERA-NET programm, koordineerimise parandamise tähtsust;

56. on seisukohal, et tööprogrammide väljatöötamisel tuleks arvesse võtta teadusringkondade ettenägelikkust ja nende poolt välja töötatud strateegilisi kavasid ning nõuab ettepanekute tegemist seitsmenda raamprogrammi kohta;

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

***Avanemine maailmale: rahvusvaheline teadus- ja tehnoloogiaalane koostöö***

57. on seisukohal, et teadus- ja arendustegevuse alane koostöö võib aidata kaasa konkreetsete aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele, ning peab seepärast oluliseks viia ELi teadusalase koostöö poliitika kooskõlla ELi välispoliitika ja arenguabiprogrammidega;

58. kutsub komisjoni üles tugevdama teaduskoostööd, et kindlustada dialoogi, rahu, julgeolekut ning majanduslikku ja sotsiaalset arengut; usub, et selline koostöö annab ELile rohkem võimalusi lahendada ülimalt olulisi küsimusi, nagu piirkondlik säästev areng, tervishoid, toiduainetega kindlustatus ja kliimamuutus;

59. kutsub komisjoni üles algatama, rakendama ja toetama meetmeid arengumaadest pärit teadlaste osavõtu taseme parandamiseks rahvusvahelistes teaduslikes ning teadus- ja arendustegevuse alastes koostööprojektides ning edendama juurdepääsu olemasolevale intellektuaalomandile ülemaailmsel tasandil; rõhutab, kui oluline on tõmmata teadlasi ka kolmandatest riikidest Euroopa Liitu, eelkõige Euroopa naaberriikidest, muu hulgas nõukogu 12. oktoobri 2005. aasta direktiivi 2005/71/EÜ kolmandate riikide kodanike teadusuuringute eesmärgil riiki lubamise erimenetluse kohta [1] kiirema ülevõtmise abil, võttes igakülgselt arvesse teadlaste vajadusi; toetab komisjoni ettepanekut luua sinise kaardi süsteem, mis oleks äärmiselt väärtuslik direktiiviga hõlmamata teadus- ja tehnoloogiavaldkonna inimressursside jaoks;

60. soovib, pidades silmas teadusruumi avamist maailmale, et Euroopa teadusruumis tagataks ELi äärepoolseimate piirkondadele ning ülemeremaade ja -territooriumide eelisseisund, et kasutada ära Euroopa ja tema partnerpiirkondade eeliseid ja rikkusi, integreerides need tippkeskuste võrgustiku raames seostatult teadus- ja tehnoloogiaalasesse koostöösse;

61. on seisukohal, et ELi naaberriike ja ELi geopoliitiliste prioriteetidega rohkem kooskõlas olevaid riike, nagu Vahemere piirkonna ja Ida-Euroopa, Aafrika ja Ladina-Ameerika riigid, tuleks julgustada osalema Euroopa teadusruumis, edendades selleks teadus- ja tehnoloogiaalaseid koostööleppeid;

62. on seisukohal, et ELi geopoliitiliste prioriteetidega rohkem kooskõlas olevaid riike, nagu Vahemere piirkonna riigid, tuleks julgustada osalema laiapõhjalisemas Euroopa teadusruumis, mis võib järk-järgult laiendada oma koordineerimiskavasid, teadmiste jagamise põhimõtteid ja teadlaste liikuvust väljapoole ELi ja selle assotsieerunud riikide rangeid piire;

*

* *

63. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

[1] ELT L 289, 3.11.2005, lk 15.

## Olukord Iraanis

P6_TA(2008)0031

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon Iraani kohta**

(2009/C 68 E/02)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraani kohta, eriti neid, mis käsitlevad tuumaküsimust ja inimõigusi, eelkõige resolutsioone, mis võeti vastu 13. oktoobril 2005 [1], ja 17. novembril 2005 [2], ning oma 15. veebruari 2006. aasta resolutsiooni erimeelsuste kohta Iraani ja rahvusvahelise üldsuse vahel [3] ja oma 25. oktoobri 2007. aasta resolutsiooni Iraani kohta [4];

— võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi Iraani kohta, eriti 14. detsembri 2007. aasta järeldusi;

[1] ELT C 233 E, 28.9.2006, lk 111.
[2] ELT C 280 E, 18.11.2006, lk 468.
[3] ELT C 290 E, 29.11.2006, lk 145.
[4] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0488.

— võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1696 (2006), 1737 (2006) ja 1747 (2007) Iraani tuumaprogrammi kohta;

— võttes arvesse Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) ja Iraani vahel kokku lepitud IAEA ja Iraani 21. augusti 2007. aasta töökava, mille eesmärk on lahendada küsimused, mis on seotud Iraani tuumaprogrammiga (ära toodud IAEA juhatajate nõukogu 30. augusti 2007. aasta aruande (GOV/2007/48) lisas INFCIRC/711 pealkirjaga „Tuumarelva leviku tõkestamise lepingu kaitsemeetmete lepingu rakendamine Iraani Islamivabariigis");

— võttes arvesse IAEA juhatajate nõukogu aruandeid, eriti 15. novembri 2007. aasta aruannet (GOV/2007/58) pealkirjaga „Tuumarelva leviku tõkestamise lepingu kaitsemeetmete lepingu ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1737 (2006) ja 1747 (2007) asjakohaste sätete rakendamine Iraani Islamivabariigis";

— võttes arvesse 3. detsembril 2007. aastal avaldatud USA riikliku luureprognoosi aruannet Iraani tuumaalaste kavatsuste ja tuumaalase suutlikkuse kohta ning IAEA peadirektori dr Mohamed ElBaradei avaldust nimetatud teemal (pressiteade 2007/22);

— võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 19. detsembri 2006. aasta resolutsiooni 61/176 ja eriti ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni 62/168 inimõiguste olukorra kohta Iraani Islamivabariigis;

— võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni 62/149 surmanuhtluse täideviimise moratooriumi kohta;

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Iraani Islamivabariigi parlamendi (Majlis) teist parlamentidevahelist kohtumist Teheranis 8.–9. detsembril 2007. aastal;

— võttes arvesse nõukogu eesistujariigi 25. jaanuari 2008. aasta deklaratsiooni ELi nimel seoses surmanuhtlustega Iraanis;

— võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,

A. arvestades, et tuumarelva leviku tõkestamise lepingu IV artiklis sätestatakse, et midagi antud lepingus ei saa tõlgendada nii, et see vähendaks kõikide lepinguosaliste võõrandamatut õigust ilma diskrimineerimata ning kooskõlas antud lepingu I ja II artikliga arendada, toota ja kasutada tuumaenergiat rahumeelsetel eesmärkidel;

B. arvestades, et Iraan ei ole seni peatanud kõiki rikastamis- ja ümbertöötamistoiminguid ega ratifitseerinud tuumarelva leviku tõkestamise lepingu lisaprotokolle, nagu nõuti ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 1696 (2006), 1737 (2006) ja 1747 (2007), et taastada usaldus tema programmi täielikult rahumeelse olemuse vastu;

C. arvestades, et dr ElBaradei märkis eespool nimetatud 15. novembri 2007. aasta aruandes, et IAEA kaitsemeetmete rakendamisel on Iraanis edu saavutatud ja Iraan on esitanud rohkem teavet oma tuumaprogrammi varasemate etappide kohta; arvestades, et ta rõhutas siiski suurema koostöö vajadust praeguse tegevuse selgitamisel, näiteks mis puudutab seda, et inspektorid on leidnud tuumajaamade aladelt kõrgrikastatud uraani jälgi, ja nõudis Iraanilt tungivalt lisaprotokolli võimalikult kiiret rakendamist;

D. arvestades, et Teheranis 12. jaanuaril 2008 toimunud kõnelustel dr ElBaradeiga nõustusid Iraani juhid vastama nelja nädala jooksul kõikidele seni vastuseta küsimustele riigi tuumategevuse kohta minevikus;

E. arvestades, et USA riikliku luureprognoosi aruandes kinnitatakse, et Iraan lõpetas oma tuumarelvade programmi 2003. aastal ja ei olnud seda 2007. aasta keskpaigaks taasalustanud, kuigi uraani rikastamine ja selle võimalik tulevane kasutamine tuumarelva eesmärgil tekitab muret; arvestades, et pärast nimetatud riikliku luureprognoosi avaldamist välistati võimalus alustada enne president Bushi ametiaja lõppu Iraani vastu ennetavat sõjalist tegevust;

F. arvestades, et G8-riikide juhid rõhutasid oma iga-aastasel tippkohtumisel, mis toimus 6.–8. juunil 2007 Heiligendammis, et tuumkütusetsükli suhtes on tähtis välja töötada ja rakendada mitmepoolsete lähenemisviiside mehhanism kui võimalik alternatiiv riiklike rikastamis- ja ümbertöötamistoimingute jätkamisele;

***Inimõigused***

G. arvestades, et kodanikuõiguste ja poliitiliste vabaduste teostamise olukord Iraani Islamivabariigis on halvenenud viimase kahe aasta jooksul, eriti pärast 2005. aasta juunis toimunud presidendivalimisi, hoolimata sellest, et Iraan on võtnud endale mitmete asjakohaste rahvusvaheliste dokumentidega kohustuse inimõigusi ja põhivabadusi edendada ja kaitsta;

H. arvestades, et Iraanis on hukkamised (sealhulgas alaealiste hukkamised), mis sageli viiakse täide avaliku poomise teel, viimastel aastatel ja eriti viimastel kuudel järsult sagenenud;

I. arvestades, et Iraanis on esinenud kinnitatud hukkamisjuhtumeid, mis sageli viiakse täide avalikult poomise või kividega surnuks loopimise teel, vangide piinamist ja väärkohtlemist, pikaajalise üksikvangistuse süstemaatilist ja meelevaldset kasutamist, salajasi kinnipidamisi, julma, ebainimliku ja alandava kohtlemise või karistamise, sealhulgas peksmise ja amputeerimise rakendamist ning karistamatust inimõiguste rikkumiste korral;

J. arvestades, et poliitiliste vastaste, inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike, ajaveebi pidajate, õpetajate, intellektuaalide, naiste, üliõpilaste, ametiühingutegelaste ning usulistesse, etnilistesse, keelelistesse või muudesse vähemustesse kuuluvate isikute represseerimine vägivaldsel viisil on suurenenud;

K. arvestades, et vähemusi, nagu asereid, sufisid ja sunniite, diskrimineeritakse ja ahistatakse järjest enam nende usulise või etnilise tausta tõttu ning represseeritakse jätkuvalt nende kultuurilisi ja kodanikuõigusi; arvestades, et teatavate vähemuste esindajaid, nagu ahvaase, kurde ja belutšisid, koguni piinatakse ja hukatakse;

L. arvestades, et bahai usukogukonna liikmed ei saa teostada oma usku, neid kiusatakse rängalt taga ja neilt võetakse ära peaaegu kõik kodanikuõigused (näiteks omandiõigused, juurdepääs kõrgharidusele), ning arvestades, et nende religioosseid paiku rüüstatakse;

M. arvestades, et naiste õiguste eest võitleva liikumise mitme aktivisti üle mõistetakse või on mõistetud kohut nende osalemise pärast „miljoni allkirja" kampaanias, mille eesmärk on saavutada naisi diskrimineerivate seaduste tühistamine ning miljoni allkirja esitamine riigi parlamendile (Majlis); arvestades, et Iraan ei ole ikka veel naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitleva ÜRO konventsiooni osaline;

N. arvestades, et sajad õppejõud on kõrvaldatud oma õppejõukohtadelt süüdistusega, et nad on liiga ilmalikud, ja arvestades, et protestide järel on vahistatud arvukalt üliõpilasi, näiteks neid, kes osalesid riikliku üliõpilaspäeva meeleavaldustel 7. detsembril 2007;

O. arvestades, et kandidaatide registreerimine Majlise parlamendivalimisteks 2008. aasta märtsis lõppes 10. jaanuaril 2008, siseministeerium teeb otsused teatavaks alates 22. jaanuarist 2008 ja kaitsenõukogul, kes teostab põhiseaduse kohaselt valimiste kehtivuse järelevalvet, on õigus kandidaate diskvalifitseerida;

***ELi ja Iraani suhted***

P. arvestades, et Iraan peatas 2003. aasta detsembris ELi ja Iraani vahelise laiapõhjalise dialoogi ning ELi ja Iraani inimõiguste dialoogi raames ei ole alates 2004. aasta juunist toimunud ühtki kohtumist;

Q. arvestades, et viimastel aastatel on ELi suhted Iraaniga tuginenud kolmeastmelisele lähenemisviisile, mida iseloomustavad kaubandus- ja koostöölepingu sõlmimise läbirääkimised, poliitiline dialoog ja inimõigustealane dialoog, ning arvestades, et neid kolme aspekti ei saa lahutada,

***Tuumaküsimus***

1. taaskinnitab, et Iraani tuumaprogrammiga kaasnev tuumarelva leviku oht on jätkuvalt ELi ja rahvusvahelise üldsuse jaoks suureks mureallikaks, nagu väljendati väga selgelt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 1696 (2006), 1737 (2006) ja 1747 (2007); avaldab seetõttu kahetsust, et Iraan ei ole ikka täitnud oma rahvusvahelisi kohustusi peatada kõik rikastamisega seotud ja ümbertöötamistoimingud;

2. avaldab toetust ELi püüdlustele leida läbirääkimiste teel pikaajaline lahendus Iraani tuumaprobleemile ja rõhutab, et IAEA peab täitma selles olulist rolli;

3. võtab teadmiseks IAEA ja Iraani töökava rakendamisel tehtud edusammud ning kordab üleskutset Iraanile taastada oma tuumaprogrammi läbipaistvus, esitades täielikud, selged ja usutavad vastused IAEA küsimustele, lahendada kõik selle programmiga seotud lahendamata küsimused ja mured, sealhulgas teemad, millel võib olla sõjaline mõõde, rakendada täielikult üldise kaitsemeetmete lepingu sätteid, sealhulgas selle allkokkuleppeid, ning ratifitseerida lisaprotokoll ja rakendada seda;

4. kordab oma täielikku toetust ÜRO põhikirja VII peatüki artikli 41 alusel vastu võetud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidele; toetab Euroopa Ülemkogu eespool nimetatud 14. detsembri 2007. aasta järeldusi; tervitab 22. jaanuaril 2008. aastal Berliinis ÜRO Julgeolekunõukogu alaliste liikmete ja Saksamaa välisministrite ning ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) kõrge esindaja kohtumisel saavutatud kokkulepet Iraani käsitleva uue resolutsiooni eelnõu osas, milles nähakse ette täiendavad meetmed, ning tunneb heameelt, et rahvusvaheline üldsus jääb kõnealuses küsimuses ühise lähenemisviisi juurde;

5. kordab oma seisukohta, et praegust teravnenud tuumaküsimust on võimalik lahendada ja sõjalist tegevust ei tuleks kaaluda; väljendab toetust dr ElBaradei püüdlustele lahendada kõik Iraaniga seotud lahendamata küsimused 2008. aasta märtsiks; palub USA valitsusel ja kõikidel teistel asjaosalistel loobuda igasugusest sõjalistele valikutele ja Iraani valitsuse vahetamisele viitavast retoorikast;

6. võtab teatavaks hiljutises USA riikliku luureprognoosi aruandes esitatud järeldused Iraani sõjalise ja tsiviiltuumaprogrammi kohta; on seisukohal, et need järeldused kinnitavad ELi poliitikas järgitavat kaheastmelist lähenemisviisi, mille eesmärk on diplomaatiliste vahenditega veenda Iraani järgima täielikult IAEA nõudeid loobuda tsiviilprogrammi võimalikust seotusest sõjalise eesmärgiga usaldusväärsel ja kontrollitaval viisil;

7. nõuab seetõttu tungivalt, et Iraan alustaks viivitamata uut läbirääkimiste vooru oma tuumaprogrammi tulevase suuna teemal ja peataks kõik rikastamisega seotud toimingud; kutsub USAd üles Põhja-Koreaga peetud läbirääkimistel diplomaatilise edu saavutamise eeskujul osalema koos ELiga otseselt läbirääkimistel Iraaniga, kuna USA on positsioonil, mis võimaldab pakkuda täiendavaid julgeolekutagatisi, eriti mitmepoolses raamistikus Viinis asuva IAEA egiidi all;

8. nõuab usaldusväärseid mitmepoolseid tuumadesarmeerimise meetmeid tuumarelva leviku tõkestamise lepingu tugevdamise teel ja kutsub ELi üles võtma juhtrolli tuumadesarmeerimise läbirääkimiste praegusest ummikseisust väljaviimisel;

9. rõhutab, et on oluline teha koostööd USA, Venemaa, Hiina ja mitteühinenud riikidega, et võtta arvesse täiendavaid kontseptsioone, saavutamaks Iraaniga tema tuumarajatisi ja nende kasutamist käsitlev ulatuslik kokkulepe, milles võetaks arvesse Iraani julgeolekukaalutlusi;

10. on seisukohal, et selline ulatuslik kokkulepe peaks aitama luua püsivat piirkondlikku julgeolekusüsteemi, mis hõlmab Indiat, Pakistani ja teisi tuumajõude, ning usub, et Iraan peaks kandma oma vastutust piirkondliku osalejana;

11. kutsub rahvusvahelist üldsust üles kaaluma tõsiselt tuumaenergia kasutamise uue mitmepoolse raamistiku loomist ning asuma sel eesmärgil kiiresti tegutsema IAEA ettepaneku kohaselt, tagades tuumkütuse tarned ja vähendades samas tuumarelva leviku ohtu miinimumini;

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

***Inimõigused***

12. väljendab sügavat muret inimõiguste olukorra halvenemise pärast Iraanis viimastel aastatel; palub Iraani ametivõimudel vastavalt rahvusvahelistele inimõiguste standarditele ja Iraani poolt ratifitseeritud dokumentidele täita oma kohustusi, edendades universaalseid väärtusi ja tagades kõikidele isikutele võimaluse teostada oma kodanikuõigusi ja poliitilisi vabadusi, ning tuletab meelde oma selleteemalist eespool nimetatud 25. oktoobri 2007. aasta resolutsiooni;

13. mõistab teravalt hukka surmamõistvad otsused ja hukkamised Iraanis, eelkõige need, mis on langetatud või täide viidud noorte õigusrikkujate ja alaealiste puhul, ning nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud järgiksid rahvusvaheliselt tunnustatud õiguslikke kaitsemeetmeid alaealiste suhtes, näiteks ÜRO lapse õiguste konventsiooni;

14. on sügavalt mures kodanikuühiskonna liikumiste järsult suurenenud represseerimise pärast Iraanis viimase aasta jooksul; kutsub Iraani ametivõime üles tegema lõppu karmidele repressioonidele naiste õiguste kaitsjate, „miljoni allkirja" kampaania aktivistide, üliõpilasliikumiste, vähemuste õiguste kaitsjate, intellektuaalide, õpetajate, ajakirjanike, ajaveebi pidajate ja ametiühingutegelaste, eelkõige Mansour Osanloo ja Mahmoud Saleh'i vastu, ning nõuab kõigi nende vabastamist, kes on vangistatud oma veendumuste rahumeelse väljendamise eest;

15. protesteerib ägedalt ahvaasi aktivisti Zamel Bawi hukkamise vastu Iraanis 30. jaanuaril 2008 kell 4.00 kohaliku aja järgi, kes on viimase kaheteistkümne kuu jooksul 19. hukatud ahvaasi aktivist, ning nõuab, et Iraani valitsus hoiduks hukkamast Hollandi kodanikku ning inimõiguste kaistjat Faleh Abdulah al-Mansouri't ning ÜRO Pagulaste Ülemkomissari ameti poolt registreeritud pagulasi Rasoul Ali Mazrea'd ja Said Saki't, kelle ümberasumine Norrasse on tagatud, ning võimaldama neil lahkuda oma kodakondsusjärgsesse või varjupaika pakkuvasse riiki; nõuab surma mõistetud kurdi ajakirjanike Abdolvahed „Hiwa" Butimar'i ja Adnan Hassanpour'i vabastamist;

16. nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud kõrvaldaksid seadustest ja praktikast kõik piinamise ning muu julma, ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise vormid – sealhulgas äärmiselt ebainimlikud hukkamised – ning tagaksid seadusjärgse menetlemise ja teeksid lõpu karistamatusele inimõiguste rikkumiste puhul; kutsub Iraani ametivõime üles muutma viivitamata kriminaalseadustikku, et kividega surnuks viskamise moratoorium muutuks lõplikuks keeluks;

17. tunneb heameelt ÜRO Peaassamblee eespool nimetatud resolutsiooni 62/149 üle, milles nõutakse surmanuhtluse moratooriumi kehtestamist kogu maailmas kui sammu surmanuhtluse kaotamise suunas; kutsub Iraani üles kohaldama hiljuti vastu võetud resolutsiooni surmanuhtluse täideviimise moratooriumi kohta;

18. kutsub Iraani ametivõime üles järgima rahvusvaheliselt tunnustatud õiguslikke kaitsemeetmeid tunnustatud või tunnustamata usulistesse, etnilistesse, keelelistesse või muudesse vähemustesse kuuluvate inimeste suhtes; mõistab teravalt hukka vähemuste õiguste praeguse mittejärgimise ning nõuab, et vähemused saaksid teostada kõiki Iraani põhiseaduses ja rahvusvahelises õiguses sätestatud õigusi; nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud toimiksid vastavalt põhiseadusele ning kõrvaldaksid seadustest ja praktikast kõik diskrimineerimise ja muu inimõiguste rikkumise vormid isikute suhtes, kes kuuluvad usulistesse, etnilistesse, keelelistesse või muudesse vähemustesse, sealhulgas araablaste, aserite, belutšide, kurdide, bahaide, kristlaste, juutide, sufide ja sunniidi moslemite suhtes; nõuab eriti bahaismi praktiseerimise de facto keelu tühistamist;

19. mõistab hukka poliitiliste vastaste, inimõiguste kaitsjate, ajakirjanike, ajaveebi pidajate, õpetajate, intellektuaalide, naiste, üliõpilaste, ametiühingutegelaste ning usulistesse, etnilistesse, keelelistesse või muudesse vähemustesse kuuluvate isikute represseerimise; nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud lõpetaksid nimetatud kodanike ahistamise, hirmutamise ja tagakiusamise ning vabastaksid tingimusteta kõik süümevangid;

20. kutsub nõukogu ja komisjoni üles jätkama Iraani inimõiguste olukorra uurimist ning esitama Euroopa Parlamendile 2008. aasta esimeses pooles selles küsimuses ülevaatliku aruande, mis sisaldaks muu hulgas ettepanekuid projektide algatamiseks, mida võiks rahastada demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi raames;

21. väljendab toetust kõikidele demokraatlikele poliitilistele jõududele ja kodanikuühiskonnale, eriti nais- ja üliõpilasühendustele, kes võitlevad Iraanis vägivalda kasutamata demokraatia ja inimõiguste nimel, hoolimata üha tugevamast represseerimisest;

22. ootab, et Iraani ametivõimud teostaksid oma vastutust eelseisvate parlamendivalimiste kandidaatide sõelumise menetluse osas nii, et tagada vabad ja õiglased valimised;

***ELi ja Iraani suhted***

23. rõhutab, et võimaliku tulevase Iraani ja ELi vahelise koostöö- ja kaubanduslepingu sõlmimine sõltub Iraani inimõiguste olukorra olulisest parandamisest ja Iraani täielikust koostööst IAEAga ning objektiivsetest tagatistest tema tuumaprogrammi rahumeelse olemuse kohta;

24. võtab teadmiseks Ühendkuningriigi keelatud organisatsioonide apellatsioonikomisjoni 30. novembri 2007. aasta otsuse, milles kutsutakse Ühendkuningriigi siseministrit üles eemaldama Iraani rahva mudžahiidlik organisatsioon (PMOI) viivitamatult keelatud organisatsioonide nimekirjast;

25. võtab teadmiseks Euroopa Ühenduste esimese astme kohtu 12. detsembri 2006. aasta otsuse [1];

26. palub komisjonil esitada teatis ELi ja Iraani suhete olukorra ja väljavaadete kohta ning innustab mõlemaid pooli taasalustama inimõiguste dialoogi paralleelselt koostöö- ja kaubanduslepingu läbirääkimistega, mille võiks sõlmida, kui Iraan teeb inimõiguste ja tuumaküsimuse valdkonnas vajalikke edusamme;

27. kutsub komisjoni üles looma Iraanis delegatsiooni, et edendada dialoogi ametivõimude ja kodanikuühiskonnaga ning tihendada kontakte, mis puudutavad eelkõige pagulaste abistamist ja võitlust narkokaubanduse vastu;

*
* *

28. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ÜVJP kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, ÜRO Julgeolekunõukogu eesistujale ja ÜRO Peaassamblee presidendile, ÜRO inimõiguste komisjoni esimehele, Iraani ülemkohtu esimehele ning Iraani Islamivabariigi valitsusele ja parlamendile.

[1] Otsus kohtuasjas T-228/02, EKL 2006, lk II-4665.

## Bali kliimamuutuste konverentsi tulemused

P6_TA(2008)0032

### Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon Bali kliimamuutuse konverentsi (COP 13 ja COP/MOC 3) tulemuste kohta

(2009/C 68 E/03)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 13. konverentsi (COP 13) ja Kyoto protokolli osaliste koosolekuna toimivat konventsiooniosaliste 3. konverentsi (COP/MOP 3), mis toimusid Indoneesias Balil 3.–15. detsembril 2007. aastal;

— võttes arvesse 17. novembril 2007. aastal Hispaanias Valencias avaldatud valitsustevahelise kliimamuutuse ekspertrühma neljanda hindamisaruande järeldusi;

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

— võttes arvesse oma varasemaid kliimamuutust käsitlevaid resolutsioone, eelkõige 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni ülemaailmse kliimamuutuse piiramise kohta 2 Celsiuse kraadiga: edasine tegevuskäik Bali kliimamuutuse konverentsiks ja järgnevateks aastateks (COP 13 ja COP/MOP3) ([1]);

— võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 2,

A. arvestades, et valitsustevahelise kliimamuutuse ekspertrühma neljandas hindamisaruandes kinnitatakse, et kliimamuutuse üha kiireneva tempo põhjuseks on inimtegevus ja sel on juba tõsised ülemaailmsed tagajärjed;

B. arvestades, et Balti tegevuskavas toetatakse valitsustevahelise kliimamuutuse ekspertrühma neljanda hindamisaruande järeldusi, et ülemaailmset kliima soojenemist on võimatu eitada ja heitkoguste märkimisväärse vähendamisega viivitamine kahandab oluliselt madalama stabiliseerumistaseme saavutamise võimalust ning suurendab karmimate kliimamuutusest tingitud mõjude ohtu;

C. arvestades, et ülemaailmne keskmise temperatuuri tõus mõjutab juba praegu paljusid maailma piirkondi, ning arvestades, et kõige uuema teadusliku tõendusmaterjali alusel võib oletada, et ELis kokku lepitud pikaajaline eesmärk hoida soojenemine 2 Celsiuse kraadi piirides industriaalühiskonna eelse tasemega võrreldes ei pruugi olla piisav, et hoida ära kliimamuutusest tingitud olulisi negatiivseid mõjusid;

D. arvestades, et kliimamuutus on pikaajaline probleem ning ainult lühiajalistest meetmetest ei piisa positiivsete klimaatiliste mõjude saavutamiseks; arvestades, et kliimasüsteemi jaoks on väga oluline tagada see, et globaalsete heitkoguste haripunkt langeks järgmisse 10–15 aastasse;

E. arvestades, et tööstusriigid kannavad peamist vastutust kasvuhoonegaaside heitkoguste atmosfääri kuhjumise eest; arvestades, et kõige tugevamini mõjutab ebastabiilsem kliima vaeseimaid riike ja elanikkonda;

F. arvestades, et heitkoguste vähendamise pikaajalisi sihteesmärke käsitlev ulatuslik rahvusvaheline kokkulepe on hädavajalik, et tagada kindlus investeerida kasvuhoonegaase vähe tekitavatesse tehnoloogiatesse, samuti energiatõhususse ja säästvasse metsamajandusse ning vältida investeerimist heitkoguse vähendamise eesmärkidega kokkusobimatusse energiainfrastruktuuri;

1. tervitab Bali konverentsi osaliste otsust käivitada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames ametlikud läbirääkimised rahvusvahelise kliimaalase kokkuleppe saavutamiseks 2012. aastale järgnevaks perioodiks eesmärgiga sõlmida kokkulepe ja võtta vastu otsus 2009. aastal Kopenhaagenis toimuval raamkonventsiooni osaliste 15. konverentsil;

2. väljendab rahulolu selle üle, et Bali tegevuskava sisaldab selget ajakava, sätestab kokkuleppe sõlmimise tähtajana 2009. aasta ja nimetab läbirääkimistel käsitletavad põhiküsimused; arvab, et tegevuskava paneb seeläbi läbirääkimiste protsessile tugeva aluse;

3. kinnitab, et selline kokkulepe peaks välja kasvama ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolli aluspõhimõtetest ja mehhanismidest, võttes arvesse ühiseid, kuid diferentseeritud kohustusi, ning et see peaks tuginema eespool nimetatud 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni lõikes 2 nimetatud elementidele;

4. loeb Bali tegevuskava üheks peamiseks saavutuseks loobumist jäigast vahetegemisest I lisas loetletud ja seal loetlemata riikide vahel;

5. rõhutab ELi konstruktiivset ja juhtivat rolli Bali konverentsil, mis aitas oluliselt kaasa läbimurde saavutamisele läbirääkimistel; toetab aktiivse rolli jätkamist eelolevatel läbirääkimistel ja nõuab Euroopa Parlamendi tihedat kaasamist neisse läbirääkimistesse;

6. tervitab asjaolu, et osalised loevad valitsustevahelise kliimamuutuse ekspertrühma neljandat hindamisaruannet senistest kõige põhjalikumaks ja autoriteetsemaks kliimamuutusele antud hinnanguks, mis annab asjaomastele küsimustele ühtse teadusliku, tehnilise ja sotsiaalmajanduslik perspektiivi, samuti soovitust tuginedа kliimamuutust käsitlevate riiklike poliitikate väljatöötamisel sellele teabele;

([1]) Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0537.

7. kahetseb, et Bali tegevuskavas esitatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vajaliku piiramisega seoses ei olnud võimalik ühemõtteliselt osundada teaduslikele tõenditele; väljendab samas heameelt, et Kyoto protokolli osalised tunnistavad vajadust, et tööstusriigid tervikuna vähendaksid 2020. aastaks heitkoguseid 25–40 % võrra 1990. aastaga võrreldes;

8. tuletab meelde, et tööstusriigid, sealhulgas need, kes ei ole veel Kyoto protokolli ratifitseerinud, peavad mängima juhtivat rolli ülemaailmse kliimamuutusega võitlemisel ning kohustuma vähendama oma heitkoguseid vähemalt 30 % võrra aastaks 2020 ning 60–80 % võrra aastaks 2050 (1990. aastaga võrreldes);

9. tervitab enamiku arenguriikide konstruktiivset lähenemist läbirääkimistele ning nende lubadust võtta säästva arengu raames probleemi leevendamiseks siseriiklikul tasandil asjakohaseid meetmeid mõõdetaval, aruandlust võimaldaval ja kontrollitaval viisil, mida toetatakse seda võimaldava tehnoloogia, rahastamise ja suutlikkuse tõstmisega;

10. rõhutab, et jätkusuutlik majandusareng on kõikide arenguriikide õigus; rõhutab, et Euroopa Liit ja muud tööstusriigid peavad arenguriike keskkonnasäästlike tehnoloogiate väljatöötamisel abistama;

11. tuletab meelde, et ülemaailmsete jõupingutuste usaldusväärsus ja tulemuslikkus on saavutatav vaid kõigi osapoolte tugevama, mõõdetava, aruandlust võimaldava ja kontrollitava kohustuste võtmisega;

12. on arvamusel, et õiglase lahenduse leidmine on rahvusvahelise kliimapoliitika edu alus;

13. arvab, et uuendusena Kyoto protokolliga võrreldes peaksid arenguriikide kohustused kajastama nende erinevaid tingimusi, ning kiiresti areneva majandusega riigid peaksid nõustuma heitkoguste piiramisega vastavalt oma arenguastmele, majanduse sektorilisele jaotusele, heitkoguste piiramise võimalustele ning tehnilisele ja finantssuutlikkusele;

14. arvab, et Kyoto protokolli praeguste mehhanismide raames on ruumi uuendustele arenguriikidele ja kiiresti areneva majandusega riikidele seatavate kohustuste ja eesmärkide osas, et ühitada need kohustused iga riigi vajaduste ja suutlikkusega, eeldusel et need on mõõdetavad, aruandlust võimaldavad ja kontrollitavad;

15. tervitab otsust käivitada mitmesuguste poliitiliste lähenemisviiside ja positiivsete stiimulitega seotud metodoloogiliste küsimuste töökava eesmärgiga vähendada arenguriikide metsade hävitamisest ja nende olukorra halvenemisest tingitud heitkoguseid, arvestades tasakaalustatult metsade arvukaid funktsioone ja kasulikku mõju bioloogilisele mitmekesisusele, ökosüsteemi toimimisele ja kohalikele elatusvahenditele; samuti väljendab heameelt, et osalisi ergutatakse toetama suutlikkuse arendamist, andma tehnilist abi ja tegema jõupingutusi, sealhulgas teostama katseprojekte, et tegelda metsade hävitamist ajendavate tegurite ja loodusvarade säästliku kasutamise vajadusega;

16. tervitab kohanemisfondi tulemuslikku ja läbipaistvat juhtimist käsitlevat otsust, millega tagatakse fondi tegevuse alustamine Kyoto protokolli esimese kohustuste perioodi varajases järgus;

17. tervitab otsust käivitada strateegiline programm, et suurendada investeeringuid nii tagajärgede leevendamisele kui ka kohanemisele suunatud tehnoloogiate arendamiseks, üleandmiseks ja rakendamiseks arenguriikides, samuti tehnosiirde ekspertrühmale antud ülesannet hinnata rahaliste vahendite kasutamise ja nende kättesaadavuse puudujääke ning takistusi;'

18. on arvamusel, et efektiivsemate ja vähem kulukate energiatehnoloogiate uurimine, väljaarendamine ja näitamine peaks olema esmatähtis; kutsub üles valitsuste, tööstuse, teadusringkondade ja kodanikuühiskonna vahelisele tihedale koostööle;

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

19. arvab, et järgmisel osaliste konverentsil/kohtumisel Poznańis tuleks keskenduda arenguriikidele ning nõuab seetõttu tõsiseid jõupingutusi tõelise edasimineku saavutamiseks metsade hävitamist tõkestavate ja säästvat metsamajandust soodustavate stiimulite, sealhulgas turupõhiste vahendite, kohanemise rahastamise ning puhaste tehnoloogiate arenguriikidesse viimise ja sealse kasutamise parandamise osas;

20. nõuab oluliste ja prognoositavate rahastamisvahendite väljatöötamist ELi poliitikate raames, et aidata arenguriike kliimamuutuse tagajärgedega kohanemisel ning kasvuhoonegaaside heitkoguste, metsade hävitamise ja nende olukorra halvenemise vähendamisel; tuletab meelde, et kliimat puudutavate praeguste ja tulevaste rahastamisvahendite tegelikku mõju arenguriikidele on vaja tähelepanelikult ja kriitiliselt jälgida; arvab, et puhta arengu mehhanism tuleks reformida, et kasutada kõiki selle võimalusi kohustuste perioodil 2008–2012;

21. rõhutab ELi arenguabi ja -poliitika „rohelisemaks" muutmise tähtsust ja kiireloomulisust ning vajadust vältida nende rakendamisel vastuolusid ELi keskkonna- ja kliimamuutuste poliitikaga; avaldab kahetsust väga aeglaste edusammude üle selles valdkonnas ja kutsub ELi juhte üles võtma kliimamuutuse leevendamine ja sellega kohanemine ELi arengukoostööpoliitika keskseks prioriteediks;

22. rõhutab, et tööstusriigid peavad Bali tegevuskava usaldatavuse tagamiseks kiirkorras sõlmima kliimat puudutavad partnerlussuhted suurte kiiresti areneva majandusega riikide, nt Hiina ja Indiaga, et edendada tihedamat koostööd energiapoliitika reformi, suutlikkuse suurendamise, energiatõhususse ja väikese süsiniku heitkogusega tehnoloogiasse investeerimise toetamise valdkonnas;

23. avaldab kahetsust, et ei suudetud lisada selget viidet vajadusele sõlmida lennu- ja meretranspordis kohustuslik heitkoguste vähendamise kokkulepe; märgib, et Bali volitused ei välista kohustuslikke meetmeid lennu- ja meretranspordis; kordab üleskutset lisada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni egiidi all 2012. aasta järgsetesse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise rahvusvahelistesse kohustustesse ka lennu- ja meretranspordi heitkogused, sest Rahvusvaheline Tsiviillennundusorganisatsioon ja Rahvusvaheline Mereorganisatsioon ei ole suutnud selle küsimusega tõhusalt tegelda;

24. rõhutab, et oluline on tagada, et kõik rahvusvahelise kaubandusega seotud olulised sektorid on kaasatud kõigi kliima osas võetavates ülemaailmsete kohustustesse ja võrdlusnäitajatesse, et tagada kliimamuutuse osas võetava ülemaailmse eesmärgi saavutamine ja hoida ära konkurentsi moonutamine ülemaailmsel tasandil;

25. nõuab ELi biokütuste poliitika kiiret läbivaatamist, pöörates eelkõige tähelepanu iga biokütuse jätkusuutlikkusele kogu kasutusaja jooksul kasvuhoonegaaside vähendamise seisukohalt; rõhutab, et biokütuste kui ühe energia saamise võimaluse strateegiate väljatöötamisel ja rakendamisel tuleks täies mahus arvestada võimalikke kahjulikke keskkonna-, sotsiaalseid ja majandusmõjusid ning rakendada kaitseabinõusid; kutsub seetõttu komisjoni üles esitama tugevaid normatiive ja selgeid kriteeriume käsitlevad ettepanekud biokütuste tootmise valdkonnas;

26. rõhutab, et Euroopa Parlament ootab komisjoni ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja aruannet kliimamuutuste mõju kohta rahvusvahelisele julgeolekule, nagu nõutud Euroopa Ülemkogu 21.–22. juuni 2007. aasta Brüsseli kohtumise eesistuja järeldustes; rõhutab, et erilist rõhku tuleb panna sellistele kesksetele valdkondadele nagu kliimamuutuse tagajärgede leevendamine, sellega kohanemine ning kliimamuutuse küsimuse integreerimine kõigisse poliitikatesse, kuna kliimamuutus võib olla kõige vaesemate riikide destabiliseerimise oluline põhjus;

27. nõuab tulevaste läbirääkimiste kui väljakutse suurusjärgust teadlikuna kliimapoliitika muutmist kõigi ELi riikide välissuhete keskseks osaks ja prioriteediks kolmandate riikide, piirkondlike konventsioonide ja majandusorganisatsioonidega; palub ühtlasi 2008. ja 2009. aasta neljal eesistujariigil (Sloveenia, Prantsusmaa, Tšehhi Vabariik ja Rootsi) hoida Euroopa Parlamenti kursis oma kliimapoliitika alaste eesmärkidega ning esitada koos komisjoniga korrapäraselt läbirääkimiste kulgu käsitlevad aruanded;

28. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks – kuni võrdsed tingimused puuduvad – tööstuse võimalusi suurendada oma majanduslikku potentsiaali innovaatilise kliimasõbraliku tööstuse väljaarendamise abil; nõuab seetõttu, et WTO raames kaalutaks kliimasõbralike toodete tootmist ja eksporti ning uuenduslikku tehnoloogiat soodustavate ajutiste meetmete kasutuselevõtmist;

29. nõuab, et kõik Euroopa Parlamendi asjaomased alalised ja ajutised komisjonid ning delegatsioonid teeksid kliimamuutuse valdkonnas tihedat koostööd, et tagada sidus ja kooskõlastatud lähenemine kõigi poliitikate, nimelt keskkonna-, tööstus-, energia-, transpordi-, põllumajandus-, teadus- ja arenduspoliitika ning eelkõige kaubandus- ja investeerimispoliitika osas, samuti muude kliimamuutuse eesmärkidega seotud algatuste osas; nõuab, et kliimamuutuse küsimused tõstatataks korrapäraselt parlamentidevahelise delegatsiooni tasandil ja Atlandi-ülese seadusandliku dialoogi kontekstis;

30. tunnistab, et ELi läbirääkimiste usaldusväärsus sõltub heitkoguste vähendamise osas tehtavate jõupingutuste edukusest Euroopas ja väikese süsiniku heitkogusega tehnoloogiate väljaarendamisest ning teistesse riikidesse viimisest; nõuab seetõttu kõigil tasanditel – kohalikul, riigi ja Euroopa tasandil – poliitikat ja meetmeid, mis tagaksid selle, et EL saavutab 2020. aastaks kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise liidu siseselt vähemalt 30 % võrra 1990. aasta tasemega võrreldes, tingimusel, et muud tööstusriigid võtavad endale samasugused heitkoguste vähendamise kohustused ning majanduslikult rohkem arenenud arengumaad annavad panuse, mis on vastavuses nende kohustuste ja suutlikkusega; tunnustab ELi võetud kohustust – olenemata sellest, kas sõlmitakse ülemaailmne kokkulepe pärast 2012. aastat algava perioodi kohta – vähendada aastaks 2020 kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähemalt 20 % võrra 1990. aasta tasemega võrreldes; nõuab poliitikat ja meetmeid, mis toetaksid suuremate kulutuste tegemist kasvuhoonegaaside vähendamisele suunatud uurimis- ja arendustegevusele ning uuendustegevusele nii riikide kui ELi tasandil;

31. kutsub ELi üles kasutama oma mõjuvõimu olulise osalejana rahvusvahelisel areenil ja arengumaailma partnerina, et püstitada rahvusvahelisel tasandil sidusad kliimamuutust puudutavad eesmärgid;

32. rõhutab eelkõige tööstusriikide kui kasvuhoonegaaside peamiste tekitajate ajaloolist vastutust ning kutsub neid sellest tulenevalt üles võtma suuremaid kohustusi, et hoida ära ja piirata võimalikke loodusõnnetusi ja sotsiaalseid rahutusi, mis võivad järgneda siis, kui ülemaailmset kliima soojenemist ei õnnestu piirata;

33. võtab teadmiseks USA valitsuse algatuse kutsuda veel viiel korral kokku maailma suurimad heitkoguste tekitajad; nõuab, et komisjon ja asjaomased liikmesriigid seaksid oma osalemise eeltingimuseks võõrustaja konkreetsed ettepanekud heitkoguste piiramise lühiajaliste sihteesmärkide osas, mis oleksid kooskõlas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni eesmärkidega; nõuab, et maailma suurimad heitkoguste tekitajad kooskõlastaksid oma jõupingutused tegevusega ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames;

34. märgib, et eespool nimetatud osaliste konverents/kohtumine Poznańis toimub üheaegselt Euroopa Ülemkogu kohtumisega; kutsub nõukogu üles muutma Euroopa Ülemkogu kohtumise ajakava, et riigipead ja valitsusjuhid saaksid COP/MOPil osaleda, ja palub tagada, et COP/MOP pälviks valitsuste igakülgse tähelepanu;

35. väljendab veendumust, et ülalnimetatud eesmärkide saavutamiseks on vaja kaasata meedia, kelle roll on otsustava tähtsusega ulatusliku teadlikkuse loomisel elanikkonna hulgas lühiajalises ja keskmises perspektiivis oodatavate kliimamuutuste kohta;

36. usub, et Bali konverentsil maailma eri kohtadest saabunud parlamendiliikmetega toimunud arutelude kohaselt suudab ja peaks Euroopa Parlament mängima olulist rolli alalise parlamentidevahelise kliimamuutuse foorumi koordinaatorina; kutsub sellest tulenevalt parlamendi asjaomaseid organeid üles seda võimalust kaaluma;

37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile palvega saata see kõigile lepinguosalistele, kes ei ole ELi liikmed, ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooniga seotud vaatlejatele.

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

# Energiatõhususe tegevuskava: potentsiaali realiseerimine

P6_TA(2008)0033

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon energiatõhususe tegevuskava kohta: potentsiaali realiseerimine (2007/2106(INI))**

(2009/C 68 E/04)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse komisjoni teatist „Energiatõhususe tegevuskava: potentsiaali realiseerimine" (KOM(2006)0545);

— võttes arvesse eelnimetatud komisjoni teatisele lisatud komisjoni talituste töödokumenti (SEK(2006)1173);

— võttes arvesse tegevuskava mõju hinnangut (SEK(2006)1174) ja kommenteeritud kokkuvõtet (SEK(2006)1175);

— võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa energiapoliitika" (KOM(2007)0001);

— võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 8. ja 9. märtsi 2007. aasta kohtumise eesistuja lõppjäreldusi, mis käsitlevad nõukogu heakskiitu dokumendile „Euroopa Ülemkogu tegevuskava (2007–2009) – Euroopa energiapoliitika" (7224/07);

— võttes arvesse nõukogu 22. septembri 1992. aasta direktiivi 92/75/EMÜ kodumasinate energia ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses [1];

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiivi 2002/91/EÜ ehitiste energiatõhususe kohta [2];

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiivi 2004/8/EÜ soojus- ja elektrienergia koostootmise stimuleerimiseks siseturu kasuliku soojuse nõudluse alusel [3];

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2005. aasta direktiivi 2005/32/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiat tarbivate toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks [4];

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiivi 2006/32/EÜ, mis käsitleb energia lõpptarbimise tõhusust ja energiateenuseid [5];

— võttes arvesse nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsust 2006/1005/EÜ Ameerika Ühendriikide valitsuse ja Euroopa Ühenduse vahelise kontoriseadmete energiatõhususmärgistuse programmide kooskõlastamise lepingu sõlmimise kohta [6] ning eespool nimetatud lepingu teksti [7];

— võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühenduse kontoriseadmete energiatõhususemärgistuse programmi kohta (KOM(2006)0576)

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsust nr 1639/2006/EÜ, millega luuakse konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm (2007–2013) [8], ning eelkõige selle II jaotise III peatükki, mis käsitleb programmi „Arukas energeetika – Euroopa";

---

[1] EÜT L 297, 13.10.1992, lk 16. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).
[2] EÜT L 1, 4.1.2003, lk 65.
[3] ELT L 52, 21.2.2004, lk 50.
[4] ELT L 191, 22.7.2005, lk 29.
[5] ELT L 114, 27.4.2006, lk 64.
[6] ELT L 381, 28.12.2006, lk 24.
[7] ELT L 381, 28.12.2006, lk 26.
[8] ELT L 310, 9.11.2006, lk 15.

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsust nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) ([1]);

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta määrust (EÜ) nr 761/2001 organisatsioonide vabatahtliku osalemise võimaldamise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis (EMAS) ([2]);

— võttes arvesse oma 1. juuni 2006. aasta resolutsiooni energiatõhusust käsitleva rohelise raamatu kohta ehk kuidas saavutada vähemaga rohkem ([3]);

— võttes arvesse oma 14. detsembri 2006. aasta resolutsiooni Euroopa strateegia kohta säästva, konkurentsivõimelise ja turvalise energia tagamiseks ([4]);

— võttes arvesse kodukorra artiklit 45;

— võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni, keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni ning regionaalkomisjoni arvamusi (A6-0003/2008),

A. arvestades, et ülemaailmsete temperatuuride tõusmine rohkem kui 2 kraadi (Celsiuse skaala järgi) üle industrialiseerimisele eelnenud taseme toob kaasa kaootilise kliimamuutuse, nii nagu muuhulgas on kinnitatud valitsustevahelise kliimamuutuste rühma 2007. aasta maikuu aruandes; arvestades, et süsinikuühendite heitmeid peab aastaks 2015 tugevasti vähendama, kui soovitakse ülemaailmsete temperatuuride tõusmist hoida 2 kraadi (Celsiuse skaala järgi) piires; arvestades, et kõige kiirem ja tasuvam viis süsinikuühendite heitmeid vähendada peitub energia tõhusamas kasutamises;

B. arvestades, et energiatõhususe saavutamine on äärmiselt oluline selleks, et vähendada Euroopa Liidu sõltuvust energia importimisest, lahendada energiaallikate vähesuse probleem tulevikus ning piirata energiahindade ootamatute kõikumiste mõju;

C. arvestades, et energiatõhususe tegevuskava mõju hinnangus tunnistati täitmisvõime puudumist komisjoni kõikidel poliitika väljatöötamise tasanditel ning vajadust hinnanguliselt 20 lisatöötaja järele, et tegevuskava õnnestunult rakendada;

D. arvestades, et direktiivi 2002/91/EÜ on täielikult üle võtnud vaid viis liikmesriiki;

E. arvestades, et direktiiviga 2006/32/EÜ kohustatakse liikmesriike 2007. aasta 30. juuniks esitama komisjonile riiklikku energiatõhususe tegevuskava; arvestades, et 2007. aasta 1. septembriks oli komisjonile esitatud vaid üheksa ja 2008. aasta 10. jaanuariks ikka kõigest seitseteist riiklikku energiatõhususe tegevuskava;

F. arvestades, et direktiivi 2004/8/EÜ rakendamine liikmesriikide poolt on hilinenud ning kaugel täiuslikkusest;

G. arvestades, et Euroopa Liit on üks rikkamaid ja tehnoloogiliselt arenenumaid piirkondi maailmas; arvestades, et Euroopa Liit on suurendanud alates 1990. aastast oma majandustoodangut peaaegu 40 % võrra ning keskmist sissetulekut inimese kohta kolmandiku võrra; arvestades, et samal ajavahemikul on nõudlus energia ja elektriressursside järele kasvanud ainult 11 %;

H. arvestades, et info- ja sidetehnoloogiad – kui neile antakse õige poliitiline suund – võivad anda täiendavat tootlikkuse kasvu, mis ületab ELi 20 %lise sihi; arvestades, et tõhusad poliitikasoovitused peaksid seetõttu keskenduma teatud tehnoloogiatele, näiteks aruka võrgu tehnoloogia, arukad juhtimissüsteemid ja Specknetil põhinevad arvutitehnoloogiad,

1. tervitab eespool nimetatud 2006. aasta energiatõhususe tegevuskava ja väljendab suurt heameelt selle eesmärkide ja ulatuse üle;

2. on arvamusel, et energiatõhususe suurendamine enam kui 20 % võrra 2020. aastaks on autonoomsetest struktuurilistest ja hinnamõjudest tulenevate positiivsete muutuste kaasabil tehniliselt ja majanduslikult täielikult teostatav, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et saavutatakse nii see eesmärk kui ka kliimamuutusega seotud sihid;

([1]) ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.
([2]) EÜT L 114, 24.4.2001, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).
([3]) ELT C 298 E, 8.12.2006, lk 273.
([4]) ELT C 317 E, 23.12.2006, lk 876.

3. märgib sügava murega, et olemasolevate energiatõhusust käsitlevate õigusaktide rakendamine liikmesriikide poolt on puudulik ja ajakavast maha jäänud;

4. rõhutab vajadust rakendada energiatõhususe poliitikat kõigil valitsemistasanditel;

5. avaldab kahetsust, et direktiivi 2004/8/EÜ rakendamine liikmesriikide poolt on puudulik ja tähtajast palju maha jäänud;

6. avaldab laitust, et komisjon ei ole tööle määranud piisaval hulgal ametnikke, et tagada nii energiatõhusust puudutavate õigusaktide kui nendel põhineva tegevuskava kiire ja täielik rakendamine;

7. mõistab hukka asjaolu, et tegevuskavas esitatud 21st komisjoni tegevusest, mis pidid 2007. aastal olema lõpetatud, olid 2007. aasta 1. septembriks täielikult ellu viidud vaid kolm, märkides samas, et 2007. aasta 30. oktoobriks oli 16 tegevust 21st komisjoni väitel „ladusalt kulgemas"; taunib tõsist kõrvalekaldumist energiatõhususe miinimumstandardite vastuvõtmise ajakavast;

8. avaldab laitust paljude liikmesriikide valitsustele, kuna nad ei ole seadnud prioriteediks energiatõhususe õigusaktide täielikku ja viivitamatut ülevõtmist ja täitmist, vaatamata ilukõnele kliimamuutuse probleemi lahendamise ja ELi energiaimpordi vähendamise teemal;

9. nõuab komisjonilt tungivalt, et kiirendataks kavandatud vastastikuse mõistmise memorandumi koostamist koostöö kohta Euroopa energiasektori reguleerijate nõukoguga (CEER), millega kehtestatakse ühtsed suunised ja ühtne tegevusjuhend eesmärgiga parandada kõigis sektorites energia lõpptarbimise tõhusust;

10. nõuab komisjonilt ja igalt liikmesriigilt kiiret ja ausat hinnangut puuduliku täitmisvõime ja muude takistuste kohta, mis on praeguseks toonud kaasa energiatõhususe õigusaktide ebapiisava rakendamise, ning selle kohta, kuidas need puudused ja takistused kaotada;

11. märgib eelkõige, et energiatõhususe kohta puudub lihtne ja vahetu teave ning korralduslik tugi, mida on tarvis ootamatult tekkivatel hetkedel (nt kui kodumasin või muu seade enam ei tööta) või seoses teatava sündmusega (nt kolimine); arvab, et kodanike praktiliste vajaduste eiramine õõnestab arvukaid energiatõhususe plaane, ning rõhutab seega praktilise abi ja rahastamise olulisust;

12. rõhutab, et tuleks edendada info- ja sidetehnoloogiaid kui peamisi vahendeid, mille abil edendatakse energiasäästu paljudes sektorites, näiteks transport, ehitus, energia ja tootmine; tervitab sellega seoses komisjoni uurimust, milles hinnatakse erinevate info- ja sidetehnoloogial põhinevate eesrindlike tehnoloogiate potentsiaalset panust energiatõhususe parandamisse ELi majanduses ning kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisse aastaks 2020; nõuab tungivalt, et komisjon kaasaks selles uurimuses käsitletavate teemade hulka ka arukad juhtimissüsteemid üldiselt ning eelkõige arukad võrgutehnoloogiad ja manussüsteemid;

***Seadmed ja aparaadid***

13. tervitab energiatõhususe miinimumstandardite vastuvõtmise strateegiat ja kutsub komisjoni üles kehtestama ning rakendama 2008. aastaks õhukonditsioneeride ja kõigi teleritüüpide digibokside energiatõhususe miinimumstandardeid; nõuab tungivalt, et seda tehtaks koos märgistuse dünaamilise läbivaatamisega ning märgib, et CE-märgistus võib aidata kaasa energiatõhususe miinimumstandarditest kinnipidamisele; kutsub liikmesriike üles suunama rohkem ressursse turujärelevalvesse;

14. kiidab heaks koduvalgustuse lisamise prioriteetsete tooterühmade loetellu ning rõhutab, kui oluline on, et komisjon peaks kinni kõige ebatõhusamate lambipirnide müügist kõrvaldamise kavandatud ajakavast kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2007. aasta märtsi lõppjäreldustega;

15. märgib hiljutisi edusamme valgusdioodlampide tehnoloogias; kutsub komisjoni üles uurima, kuidas oleks võimalik edendada valgusdioodlampide alaseid uurimusi ning suurendada kõnealuste lampide kasutust;

16. nõuab komisjonilt tungivalt ajakavade kehtestamist kõige vähem energiatõhusamate seadmete, aparaatide ja muude energiat tarbivate toodete, näiteks rõdude küttekehade, turult kõrvaldamiseks;

17. tervitab rõhuasetust ooterežiimikadude vähendamisele ning selliste toodete ja tehnoloogiate levitamisele, mis tagavad, et energiat tarbivad tooted ja seadmed kasutavad energiat ainult siis, kui see on tegelikult vajalik; kutsub komisjoni üles esitama nn ühe vati ooterežiimi nõuet ja analüüsima energia võimalikku säästmist, kui energia tarbimist ooterežiimil vähendatakse miinimumini ning loobutakse ebaolulisest tarbimisest, eriti passiivsel ooterežiimil;

18. tervitab uue Energy Stari lepingu allkirjastamist Ameerika Ühendriikidega, millega kehtestatakse kontoriseadmete energiatõhususe miinimumstandardid, ja eelkõige riigihankeid käsitleva kohustusliku sätte lisamist rakendusmäärusesse; nõuab komisjonilt tungivalt, et jätkataks läbirääkimisi ELi–USA Energy Stari koostöö ulatuse laiendamise teemal muudele toodetele vastavalt ELi–USA tippkohtumisel 30. aprillil 2007. aastal võetud kohustusele;

19. tervitab ettepanekut kehtestada 2010. aastaks energiatõhususe miinimumstandardid kõikide muude oluliste energiat tarbivate aparaatide ja seadmete kohta; kutsub komisjoni üles alustama turu kõige vähem energiatõhusate toodetega;

20. toetab komisjoni tema pingutustes koostada kütte- ja jahutustehnoloogiate ökomärgistuse kriteeriumid, mis käsitlevad eelkõige primaarenergia kasutust, eesmärgiga tagada, et kasutajatele kindlustatakse usaldusväärne teave kõige tõhusamate ja keskkonnasõbralikumate hoonetele mõeldud kütte- ja jahutusseadmete kohta, mis on turul saada;

21. nõuab tungivalt 2006. aasta nõuete ranget rakendamist seoses tõhusate arvestite paigaldamisega, et tõsta tarbijate elektritarbimisalast teadlikkust, aidata elektrienergia tarnijatel nõudlust tõhusamalt hallata ning aidata parandada energiatõhususstatistika nõudeid;

22. nõuab standardi koostamist keskküttesüsteemides ja kaugküttevõrkudes kasutatavate arukate küttemõõtjate kohta, eesmärgiga innustada lõppkasutajaid käituma vastutustundlikumalt (maksa selle eest, mida kasutad) ning loobuma fikseeritud hinnaga süsteemidest, millel on vastupidine mõju;

23. asub seisukohale, et tööstustehnoloogiad peaksid tagama, et tootmisprotsessis kasutatakse vähem energiat; usub, et sõidukite ja transpordivahendite kaalu vähendamine annaks olulist energiasäästu;

***Ehitiste energiatõhususe nõuded***

24. nõuab komisjonilt tungivalt rikkumismenetluste kiirendamist nende liikmesriikide suhtes, kes ei ole direktiivi 2002/91/EÜ korrektselt üle võtnud ega täielikult rakendanud;

25. märgib, kui oluline on ehitiste pika kasutusaja tõttu tagada, et uued ehitised ehitataks nii kõrgetele energiatõhususstandarditele vastavalt kui võimalik ja et olemasolevaid ehitisi renoveeritaks vastavalt kaasaegsetele standarditele; on arvamusel, et energiakulukate ehitiste lammutamist koos uute energiatõhusate ehitiste rajamisega võiks mõnikord toetada renoveerimise alternatiivina;

26. kutsub komisjoni üles läbi vaatama direktiivi 2002/91/EÜ, et alates 2009. aastast hõlmaks artikli 6 reguleerimisala kõiki kütmist või jahutamist vajavaid ehitisi olenemata nende suurusest;

27. kutsub komisjoni üles arvestama katelde energiatõhususe läbivaatamisel asjaolu, et koostootmiskatlad (soojuse ja elektrienergia mikrokoostootmine) on palju energiatõhusamad kui teised katlad, ning kehtestama sellest lähtudes kateldele energiatõhususe miinimumnõuded;

28. tervitab ettepanekut kehtestada energiatõhususe miinimumnõuded uutele ja renoveeritud ehitistele ning ehitusdetailidele, nagu aknad ja aknakiled;

29. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekut siduva nõude kohta, mis sätestaks kõikide kütmist ja/või jahutamist vajavate uute ehitiste ehitamise kooskõlas passiivmajade või ühiskondlike hoonete vastavate standarditega alates 2011. aastast, ning nõude kohta võtta alates 2008. aastast kasutusele passiivkütte- ja jahutuslahendused;

30. kutsub komisjoni üles kaugkütte- ja jahutusvõrke järk-järgult tarvitusele võtma kõikides ehitistes, et vähendada fossiilkütuste kasutamist kütmisel ja jahutamisel, kasutades ära energia transformeerimisel tekkivaid kadusid;

31. kutsub komisjoni maksustamise ja muude energiatõhususe edendamisega seotud meetmete arutamisel kaaluma passiivkütte ja -jahutuse arhitektuurilisi lahendusi, näiteks termiliste omadustega ehituskonstruktsioonid;

32. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama tõhusa alternatiivina taastuvatel energiaallikatel põhinevat kaugjahutust, selleks et rahuldada kasvavat nõudlust jahutuse järele mugavuse otstarbel;

33. kutsub komisjoni üles looma kõigile liidu kodanikele kättesaadavat läbipaistvat andmebaasi hoonete energiatõhusust soodustavate riiklike, piirkondlike ja kohalike meetmete kohta, eriti rahastamismeetmete kohta, et vahetada ELis teavet parimate tavade kohta, teavitada üldsust ning suurendada tema teadlikkust;

***Elektri tootmine ja jaotamine***

34. nõuab liikmesriikidelt tungivalt, et nad lisaksid oma uude riiklikusse energiatõhususe tegevuskavasse tõhusa koostootmise laiendamise ja tegutsema elektri, kütte ja jahutusega varustamise tervikliku planeerimise ja edendamise suunas, ning nõuab, et komisjon ei kiidaks heaks sellega vastuolus olevaid riiklikke energiatõhususe tegevuskavad; kutsub üldisemalt liikmesriike tungivalt üles edendama meetmeid väike- ja mikrokoostootmise kasutamise ergutamiseks ning kaotama haldustakistused väike- ja mikrotootmiselt;

35. juhib tähelepanu sellele, et energiakaod ja elektrikatkestused tulenevad ka ülekandest ja jaotussüsteemist, ning rõhutab mikrotootmise ja detsentraliseeritud ning mitmekesistatud tootmise võimalikku rolli energia varustuskindluse tagamisel ja kadude vähendamisel; on seisukohal, et ülekande- ja jaotuskadude vähendamiseks tuleb luua infrastruktuuri parandamise stiimuleid;

36. kutsub komisjoni üles pöörama suuremat tähelepanu kütteturule, sest küte moodustab energiatarbimisest suurima osa, ning vahenditele (linnaplaneerimine, küttekaardistamine, investeeringustiimulid), mis võimaldavad kaugkütte- ja jahutusinfrastruktuuri arendamise kaudu kasutada ära taastuvatest energiaallikatest saadavat täiendavat soojust;

37. kutsub komisjoni üles teostama põhjalikku järelevalvet direktiivi 2004/8/EÜ rakendamise üle ning hindama, kas toetuskavad on piisavad, et rakendada suure tõhususega koostootmise potentsiaali liikmesriikides;

38. juhib komisjoni tähelepanu kohalike jahutusvõrkude juurutamise vajadusele tõhusa ja alternatiivse reageeringuna kasvanud nõudlusele jahutuse järele mugavuse otstarbel ning sellega seotud $CO_2$ heitkoguste järsule vähendamise vajadusele;

39. kutsub komisjoni üles laiendama olemasolevate rahaliste stiimulite rakendusala nii, et need võimaldaksid saata taastuvatest energiaallikatest toodetud energiat olemasolevatesse fossiilkütusest toodetud energia jaoks rajatud võrkudesse; leiab, et olemasolevate võrkude täiustamine tõstaks lühema aja jooksul ja väiksemate kuludega oluliselt taastuvatel energiaallikatel põhineva energia tootmistõhusust, aidates samas selliste õigeaegsete parandustega suurendada varustuskindlust;

***Transport***

40. kutsub komisjoni üles kehtestama energiatõhususe miinimumnõuded kõikidele transpordiliikidele, kaasa arvatud ühistransport; rõhutab vajadust energiatõhusa transpordipoliitika järele, mis annaks linnapiirkondades eelise ühistranspordile, jalgratastele ja jalakäijatele; tervitab rohelist raamatut linnatranspordi kohta ja kutsub komisjoni üles käivitama algatust, mis käsitleb konkreetselt linnatransporti ning seda, kuidas integreeritakse kliimakaitse, energiasäästu ja rahva tervise küsimus säästva liikluse poliitikasse linnades; julgustab ELi linnavõime kaaluma meetmeid autodest ja sõiduautode liiklusest tulenevate $CO_2$ heitkoguste vähendamiseks, näiteks ummikumaksude abil; tuletab meelde, et autode aastaste heitgaasikoguste siduvad piirangud kõikidele müüdud uutele sõiduautodele aitavad ELil saavutada $CO_2$ heite alaseid siduvaid eesmärke;

41. nõuab, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/94/EÜ (milles käsitletakse kütusesäästuga ja süsinikdioksiidi heitmetega seotud andmete tarbijale kättesaadavust uute sõiduautode turustamisel) ([1]) võimaldaks autode märgistamisel kasutada arusaadavat mitmeklassilist hindamissüsteemi, nagu kasutatakse kodumasinate puhul (praegu seitse klassi A–G); teeb ettepaneku, et vähemalt 20 % uute autode reklaamimis- ja turundusmahust pühendataks teabele kütusesäästlikkuse ja heitmete kohta;

42. avaldab kahetsust, et nõukogu ei ole siiani vastu võtnud direktiivi ettepanekut sõiduautodega seotud maksude kohta, mille eesmärk on vähendada $CO_2$ heidet kooskõlas ELi kohustustega Kyoto protokolli raames, ning nõuab selle kiiret vastuvõtmist ja rakendamist;

43. kutsub komisjoni üles töötama välja raamstrateegiat, mis soodustaks linna- ja linnalähiliiniide ühistranspordi tõhususe olulist parandamist; selleks tuleks linna- ja linnalähiliiniide ühistranspordisüsteemide operaatoritel teha uuringuid ja teostatavuse uuringuid, peatähelepanuga süsteemiga seotud tõhususele ja teenindusele; kõnealust strateegiat rakendataks horisontaalsete toetuskavade juurutamisega, mille eesmärk on arendada ühistransporti nii, et need kavad vastaksid tõhususe ja järjepidevuse rangematele tingimustele;

44. tervitab ühisettevõtet Clean Sky, mille eesmärk on toota keskkonnasõbralikumaid, keskkonnasäästlikumaid ja energiatõhusamaid õhusõidukeid;

***Rahastamiskord ja regionaalpoliitika***

45. märgib, et energiatõhususe rahastamises on oluline juurdepääs struktuurifondide vahenditele selliste organisatsioonide kaudu nagu Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank ning ka erapangad;

46. kutsub komisjoni üles suurendama 3 %lt vähemalt 5 %ni seda struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide osa, mida tuleks kasutada olemasolevate eluasemete energiatõhususe parandamiseks, ning kohustama liikmesriike nimetatud võimalust täielikult ära kasutama;

47. avaldab kahetsust, et ELi energiatõhususe paljud rahastamisskeemid on keerulised, vaatamata sellele, et on olemas Euroopa ühisressursid mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (JEREMIE); märgib, et lihtsate ja kättesaadavate rahastamisskeemide puudumine on väga suur takistus väikestele ja eriti mikroettevõtetele, kellel ei ole võimalik keerukatest programmidest osa võtta;

48. märgib uurimis- ja arendustegevuse ning innovatsiooni ülisuurt tähtsust energiatõhususe valdkonnas; nõuab tungivalt, et liikmesriigid, piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused ning valitsusvälised organisatsioonid kasutaksid ära seitsmenda raamprogrammi, struktuurifondide ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi/ programmi „Arukas energeetika – Euroopa" raames pakutava rahastamise, mis ergutab energiatõhususe alaseid teadusuuringuid ja edendab taastuvenergia tehnoloogiaid ning uut tüüpi energia transportimis- ja salvestamismeetodite väljatöötamist energiakadude vähendamiseks; nõuab tungivalt, et komisjon reageeriks heldelt energiatõhususe alase uurimistegevuse rahastamise taotlustele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et energiatõhusust peetaks esmatähtsaks jätkuvates jõupingutustes, mida tuleb teha ELi teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse programmide maksimaalseks ärakasutamiseks;

([1]) EÜT L 12, 18.1.2000, lk 16.

49. nõuab, et mikroettevõtteid käsitletaks sarnaselt koduste majapidamistega ning neile pakutaks energiatõhususe parandamiseks väga lihtsaid rahastamisvõimalusi, nagu ettemakstavad toetused;

50. kutsub komisjoni üles toetama riigiabi eeskirju, mis soodustavad enam energiatõhususe meetmeid (näiteks ökouuendused ja tootlikkuse parandamine); on arvamusel, et kõnealused eeskirjad peaksid olema lihtsad, praktilised ja läbipaistvad ning kõrvaldama tõkked energiatõhususe meetmete tulemusliku rakendamise teelt;

51. palub komisjonil väga pakilise küsimusena teha ettepanekuid konkreetsete meetmete kohta suurema energiatõhususe saavutamiseks äärepoolseimates piirkondades lähtuvalt piirkondade iseärasustest, mis tulenevad neid mõjutavatest alalistest piirangutest;

52. rõhutab kohalike ja piirkondlike energiaasutuste rolli energiatõhusate meetmete tulemuslikus rakendamises; nõuab kõikide (Euroopa, riiklike ja kohalike) asutuste kaasamist energiatõhususe tegevuskavade väljatöötamisse ja rakendamisse;

***Maksustamine***

53. kutsub nõukogu üles julgustama liikmesriike rakendama vähendatud käibemaksu tööjõule, materjalidele ja ehitusdetailidele, mis parandavad hoonete energiatõhusust; kutsub nõukogu üles tagama, et üldine maksusüsteem oleks kooskõlas eesmärgiga parandada hoonete energiatõhusust;

54. ergutab liikmesriike kasutama täiel määral võimalust kohaldada vähendatud käibemaksumäära eramajade renoveerimis- ja remonditöödel energiatõhususe parandamiseks; tervitab komisjoni otsust hinnata maksu ümberarvutuse mõjusust nii kõige energiasäästlikumaid aparaate ostvate tarbijate seisukohast kui selliseid seadmeid tootvate ja reklaamivate ettevõtjate seisukohast;

55. märgib, et maksustamine kuulub liikmesriikide pädevusse; märgib, et liikmesriikide valitud maksustamismeetmed võivad olla kõikide riiklike energiatõhususe tegevuskavade koostisosa; toetab keskkonnakulude arvessevõtmist;

56. kutsub kõiki liikmesriike üles kehtestama erisoodustusi, et ergutada kodumajapidamisi, mikroettevõtteid ja eraisikutest rendileandjaid järgima energiatõhususe meetmeid ja ostma energiatõhusaid tooteid;

57. on arvamusel, et energiakulukate hoonete lammutamiseks peaksid teatud tingimustel olema maksustiimulid, kui sellega kaasneb uute energiatõhusate hoonete ehitamine;

***Tarbimisharjumuste muutmine***

58. viitab olulisele rollile, mida energiatõhusate lahenduste edendamisel mängib avalik sektor;

59. nõustub, et energiatõhususega seonduvatel haridus- ja koolitusprogrammidel on oluline roll, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks; märgib, et energiaalane harimine peaks algama väga varases eas ning et selle teemaga seotud kursused tuleks kogu ELis liita koolide õppekavadesse; märgib, et uuendusliku tehnika kasutusele võtmine ehituses ja energia haldamises nõuab suurt hulka vastavate oskustega töötajaid; tunneb muret selle üle, et liikmesriigid ei ole energiatõhususega seotud oskuste arendamiseks sobilikke koolitusprogramme veel koostanud; nõuab, et inimressursivajadust käsitletaks riiklike energiatõhususe tegevuskavade olulise koostisosana;

60. soovitab piirkondlikel ja kohalikel asutustel seada sisse tihedad partnerlussuhted piirkondlike energiaagentuuridega, et täiustada energeetikaga seotud valdkondades töötavate spetsialistide ja energeetikute koolitusrajatisi; rõhutab paremini koordineeritud kohalike osapoolte võrgustike vajalikkust, et levitada energiatõhususe alaseid parimaid tavasid vähemarenenud piirkondadesse;

61. rõhutab, et avalik hange, samuti sellised teenused nagu energiaauditid võivad mängida olulist rolli raiskamise vähendamisel ja iga hoone energiapotentsiaali parema ärakasutamise edendamisel; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ning nende piirkondlikud, kohalikud ja muud ametivõimud oleksid esimesed eeskuju andma, mitte ainult haldushoonete, vaid ka muude avalike hoonete osas, nagu koolid, ülikoolid ja haiglad, samuti vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste osas;

62. kutsub komisjoni üles suurendama tarbimiskäitumise ja otsuste langetamise alaseid uuringuid, et aidata kujundada tulevasi energiatõhususe teabekampaaniaid (näiteks Euroopa säästva energia kampaania) ning seega suurendada nendest saadavat kasu;

63. nõustub, et energiatõhusus saab alguse kodust; kutsub komisjoni, nõukogu ja oma osakondi üles asuma juhtrolli ja nõudma näitlike energiatõhususstandardite kehtestamist ELi institutsioonide kõikidele hoonetele osana laiemast institutsioonide energiakasutuse auditeerimisest, mis hõlmaks ka töö- ja reisikorraldust, stiimuleid, asukohti ning sisseseadet ja hankeid;

64. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pidama igal aastal Euroopa energiatõhususe päeva;

65. märgib, et kõrgtehnoloogiasektor võib mängida otsustavat rolli tarbijate teadlikkuse tõstmisel ja nende energiatõhususse panustamise soovi suurendamisel, pakkudes tooteid, mis on ühtlasi nii energiatõhusad kui ka parema tasemega;

66. on arvamusel, et energiateenuse lepingud energiapakkujate ja tarbijate vahel on tõhus vahend kütte- ja jahutusseadmete tõhususe suurendamiseks; kutsub komisjoni üles kõrvaldama haldus- ja juriidilisi tõkkeid selliste lepingute sõlmimise teelt;

***Linnad***

67. tunnistab, et oluline on vahetada teadmisi linnade energiatõhususega seotud parimate tavade kohta ja neid soodustada; teeb ettepaneku, et ühenduse Eurocities olemasolev foorum võiks olla selleks tõhus vahend;

68. nõuab tungivalt, et komisjon ja teised ELi institutsioonid teeksid koostööd suurte ELi linnadega, kiites heaks eelarveid, mis on seotud partnerlusega ja heade tavade vahetusega suuremate linnade vahel;

69. tervitab „Linnapeade pakti" algatust, millega liidetakse alalisse võrgustikku 20–30 Euroopa kõige suurema ja uuenduslikuma linna linnapead, ning nõuab täiendavaid üksikasju selle loomise kohta; rõhutab aga, et „Linnapeade pakt" peab täiendama juba olemasolevate samalaadsete võrgustike tegevust;

***Globaalne mõõde***

70. toetab komisjoni ettepanekut luua platvorm rahvusvahelise energiatõhususe koostöö jaoks; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles tugevdama rahvusvahelist koostööd energiatõhususe valdkonnas tagamaks, et uued määrused ja standardid ei killustaks ülemaailmset turgu; nõuab, et need rahvusvahelised kahepoolsed ja mitmepoolsed kokkulepped ei hõlmaks ainult ühist pühendumust järgida energiatõhususe miinimumstandardeid, vaid ka energiatõhususe tehnoloogia jagamist; märgib, et tehnoloogia levitamine on strateegiliselt hädavajalik ning kohustab intellektuaalomandi õigustega seoses järgima üldiseid huvisid;

71. tunnustab pidevat tehnilist tööd energiatõhususe ühisstandartide osas, eelkõige Hiinaga; tunneb muret, et seda tööd õõnestab liikmesriikide vahelise koordineerimise puudumine, mis põhjustab kolmandates riikides segadust; nõuab integreeritud lähenemisviisi standarditele;

72. võtab teadmiseks laialt levinud mure, et Venemaa ei suuda vastata sisemaisele ega lepingujärgsele gaasinõudlusele, ning nõuab energiavarustuskindluse huvides komisjonilt tungivalt, et rohkem ressursse suunataks ELi ja Venemaa energiatõhusust käsitlevasse dialoogi ja pööratakse tähelepanu eelkõige Venemaa kaugküttevõrgustike parandamisele ja naftaväljadel praegu põletatava gaasi kasutamisele;

73. tervitab nõukogu algatust luua Aafrika ja ELi energiapartnerlus ning nõuab, et energiatõhus ja jätkusuutlik areng Aafrikas oleks nimetatud partnerluse prioriteet;

*

* *

74. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele ja valitsustele.

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

# Soovimatu kaaspüügi vähendamine ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimine Euroopa kalanduses

P6_TA(2008)0034

## Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon soovimatu kaaspüügi vähendamise ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimise poliitika kohta Euroopa kalanduses (2007/2112(INI))

(2009/C 68 E/05)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile „Soovimatu kaaspüügi vähendamise ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimise poliitika Euroopa kalanduses" (KOM(2007)0136);

— võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2371/2002 ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta ([1]), eriti selle artiklit 2;

— võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile kalade vette tagasi laskmise vähendamist käsitleva ühenduse tegevuskava kohta (KOM(2002)0656), ning Euroopa Parlamendi 19. juuni 2003. aasta sellekohast resolutsiooni ([2]);

— võttes arvesse oma 15. märtsi 2006. aasta resolutsiooni keskkonnasõbralikumate kalastusmeetodite kohta ([3]);

— võttes arvesse 1995. aasta lepingut ÜRO 10. detsembri 1982. aasta mereõiguse konventsiooni piirialade kalavarude ja siirdekalade kaitset ja majandamist käsitlevate sätete rakendamise kohta;

— võttes arvesse ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia direktiiv) (KOM(2005)0505), ja Euroopa Parlamendi 14. novembri 2006. aasta sellekohast seisukohta; ([4])

— võttes arvesse kodukorra artiklit 45;

— võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A6-0495/2007),

A. arvestades, et saagi vette tagasi laskmine on ülemaailmne probleem, mille ulatuseks on hinnatud 7 kuni 27 miljonit tonni aastas, mis on võrdväärne ühe neljandikuga kogu kala- ja teiste liikide püügist, ning arvestades, et ELi kui terviku kohta hinnang puudub, kuid ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) andmetel on Põhjameres saagi vette tagasi laskmise maht 500 000 kuni 880 000 tonni;

B. arvestades, et selline laiaulatuslik saagi vette tagasi laskmine kahjustab keskkonda, pärsib kahanevate kalavarude taastumist ning nõuab kalandussektorilt aega ja energiat;

C. arvestades, et volinik Borg nimetas selliseid saagi vette tagasi laskmise koguseid „ebaeetiliseks";

D. arvestades, et kalanduspoliitika kõigi sidusrühmade ja eeskätt kalandussektori kaasamine on vajalik tingimus meetmete määratlemiseks, mis võivad aidata mere elusressursse säästvalt majandada;

([1]) EÜT L 358, 31.12.2002, lk 59.
([2]) ELT C 69E, 19.3.2004, lk 149.
([3]) ELT C 291 E, 30.11.2006, lk 319.
([4]) ELT C 314 E, 21.12.2006, lk 86.

E. arvestades, et saagi vette tagasi laskmine on nähtus, mis ei seostu üksnes teatavat tüüpi kalapüügivahendite kasutamisega, – seda esineb enamiku püügivahenditega, kuigi mõnede püügivahenditega nagu traalid kipub saagi vette tagasi laskmine olema suurem kui teiste püügivahenditega —, vaid seda mõjutab ka asjaomase püügipiirkonna iseloom, kusjuures Euroopa püügipiirkondades on peaaegu alati tegemist mitme kalaliigiga, mispuhul vette tagasi laskmise risk on suurem; arvestades, et rannalähedasel püügil võib teinekord saagi vette tagasi laskmise määr olla madalam, sest kalurid kasutavad saagi täielikumalt ära ja oskavad tänu püügipiirkonna tundmisele soovimatut loomust vältida;

F. arvestades, et kõrge saagi vette tagasi laskmise määraga püügipiirkonnad võivad tekitada avalikkuses muret kalapüügi keskkonnamõju pärast ja seeläbi kahandada üldsuse usaldust turul oleva kala suhtes ja lõppkokkuvõttes mõjutada läbimüüki;

G. arvestades, et saagi vette tagasi laskmist põhjustab hulk tegureid, kaasa arvatud ülemäärane püügikoormus, praegune lähenemisviis lubatud kogupüügile ja kvootidele, mis nõuab kvoodivälise saagi vette tagasi laskmist, paljudes püügipiirkondades esinevad erinevused püügivahendite nõuete ja lossitava kala alammõõdu vahel, valikuline püük ja muud kaubandustavad; arvestades, et traditsiooniliselt on püügivahendite ja -tavade osas enamiku uuenduste eesmärk pigem suurem loomus kui selektiivsem ning keskkonda vähem kahjustav kalapüük;

H. arvestades, et rahvusvahelisel tasandil allkirjastatud dokumentidest, mis sisaldavad konkreetseid deklaratsioone vajaduse kohta vähendada kaaspüüki ja saagi vette tagasi laskmist, järgib EL FAO vastutustundliku püügi juhendit, FAO rahvusvahelist tegevuskava merelindude kaaspüügi vähendamise kohta õngejadapüügil, FAO rahvusvahelist tegevuskava haide kaitsmise ja haivarude majandamise kohta, ÜRO „Agenda 21" 17. peatükki, maailma kalapüüki käsitlevat Rooma konsensust, Kyoto deklaratsiooni kalanduse säästvast panusest toiduainetega kindlustatusesse, New Yorgi kokkulepet ÜRO mereõiguse konventsiooni sätete rakendamise kohta ning ÜRO Peaassamblee 1994. aasta resolutsiooni 49/118 ja 1995. aasta resolutsiooni 50/25, samuti Istanbulis (Türgi) 15.–20. aprillil 1996 toimunud 95. parlamentidevahelise konverentsi resolutsiooni, ohustatud looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni (CBD);

I. arvestades, et EL on nõustunud mitmesuguste kohustustega piirkondlike kalandusorganisatsioonide ning erinevate tema osalusel sõlmitud kahe- ja mitmepoolsete kokkulepete raames,

1. väljendab heameelt komisjoni uue katse üle ergutada arutelu kõnealusel tõsisel teemal, et lõpuks muuta ühise kalanduspoliitika rõhuasetust nii, et lõpptulemusena saagi vette tagasi laskmine lõpetatakse;

2. tervitab komisjoni ettepanekut kui esimest püüdlust jõuda kaaspüügi probleemi tuumani, aga rõhutab eeskirjade väljatöötamise äärmist pakilisust, et kaotada see keskkonda mittesäästev ja ebamoraalne tegevus, mis äärmuslikel juhtudel võib hõlmata kuni 90 % kogu püütud kalast;

3. tuletab meelde, et väikesemahulisest kalapüügist tingitud saagi vette tagasi laskmine on minimaalne ning nõuab seetõttu ühenduse abi tõhustamist, et edendada ja arendada väikesemahulist rannalähedast kalapüüki;

4. lisaks väljendab heameelt saagi vette tagasi laskmise uue määratluse üle, millesse on lisatud mittekaubanduslikud kalaliigid ja muud liigid, mis tähendab, et kõnealuse muud tüüpi saagi vette tagasi laskmist tuleb samuti vähendada;

5. rõhutab, et ELi poliitika peab tulemuslikult käsitlema kaaspüügi kõiki erinevaid liike (sealhulgas näiteks selgrootud, korallid, mereimetajad, linnud ja kilpkonnad) ning peaks edendama keskkonnasõbralikke püügimeetodeid, mis ei ohusta mere bioloogilist mitmekesisust ega kahjusta asjatult teisi elusorganisme;

6. märgib siiski murega, et merelindude ja haide kaitsmist käsitlevate ühenduse tegevuskavade väljatöötamisel on väga vähe ära tehtud, hoolimata komisjoni vastavate kohustuste võtmisest 1999. aastal, ning nõuab tungivalt, et komisjon viiks mõlemad tegevuskavad lõpule võimalikult kiiresti;

7. kutsub komisjoni üles võtma arvesse olemasolevat teaduslikku seisukohta albatrosside osas, keda praegu eriti õngejadapüügil tapetakse sellisel hulgal, et on karta nende väljasuremist;

8. on seisukohal, et üks tõhus meede soovimatu kaaspüügi ja saagi vette tagasi laskmise vähendamiseks on vähendada üldist püügikoormust, sest kahanevad kalavarud koosnevad peamiselt alamõõdulistest kaladest, ning samal ajal täiustada selektiivseid meetmeid; tunnistab, et püügikoormuse vähendamine tooks kalandussektorile märkimisväärset kasu, sest see võimaldaks kahanevatel kalavarudel taastuda ja tootlikumaks muutuda ning kaluritel säästa aega ja jõudu saagi sorteerimisel;

9. on seisukohal, et kaaspüük ja saagi vette tagasi laskmine on tõsine majanduslik ja keskkonnaprobleem, kuna ühest küljest põhjustavad need mõnedes ökosüsteemides täheldatavat tasakaalustamatust, ning teisalt on kindlaks tehtud, et need on kalavarude, sealhulgas suure kaubandusliku väärtusega kala, näiteks tursa varude kahanemise peamine põhjus;

10. on seisukohal, et saagi vette tagasi laskmise vähendamine aitab saavutada merestrateegia direktiivis nõutavat head keskkonnaseisundit;

11. on seisukohal, et saagi vette tagasi laskmise piiramise programmid tuleb täiel määral integreerida ühenduse üldisesse püügipiirkondade säästva majandamise poliitikasse;

12. on seisukohal, et saagi vette tagasi laskmise põhjused erinevad püügipiirkonniti, sõltuvalt nii püügitehnikast kui ka asjaomase püügipiirkonna tüübist, seega on ka lahendused igal üksikjuhul erinevad;

13. tunnistab, et ehkki üldise tavana ei saa saagi vette tagasi laskmist õigustada, on teadaolevalt liike, kellest suur osa jääb vette tagasi laskmisel ellu, ning et selliste liikide, nagu ka ohustatud ja kaitstavate liikide püügikeelu osas tuleks lubada teha erandeid, tingimusel et nende ellujäämispotentsiaali kohta esitatakse piisavad teaduslikud tõendid;

14. rõhutab, et uute eeskirjade tulemuslikkus sõltub ELi püügipiirkondade teadusuuringute tulemuste asja- ja nõuetekohasest kasutamisest ning eri püügipiirkondade iseärasuste arvessevõtmisest tulenevalt nende asukohast, mereorganismide bioloogilisest mitmekesisusest ja pikaajalistest püügitavadest;

15. õnnitleb neid kalandussektori ettevõtteid, kes on hiljaaegu alustanud programme selektiivsemate, saagi vette tagasi laskmist vähendavate püügivahendite ja -tavade väljatöötamiseks, ning julgustab teisi oma vaieldamatut püügivahendite tundmist kasutades panustama kõnealusesse protsessi, et leida veelgi uuenduslikumaid tehnikaid; taunib mõningates komisjonile esitatud avaldustes ilmnenud suhtumist, mille kohaselt on vette tagasi laskmist vähendavad meetmed „ebamugavad";

16. rõhutab püügikoormuse vabatahtliku vähendamise tähtsust, mida teostatakse teatud püügipiirkondades ja nõuab vastavate mehhanismide kasutuselevõttu, et pakkuda rahalist hüvitist sarnaseid meetmeid võtvatele kaluritele;

17. tervitab Šoti valitsuse hiljaaegu koostöös kalandussektoriga juurutatud algatust, mis kujutab endast reaalajas toimuvat püügipiirkondade vabatahtliku sulgemise korda, mille kohaselt kalapüügipiirkonnad, kus kiprid leiavad rohkearvuliselt alamõõdulist turska, suletakse kolmeks nädalaks; usub, et sellise, Euroopas omas laadis esimese algatusega sarnanev kord võib aidata vähendada saagi vette tagasi laskmist, toimides seejuures täielikus koostöös kalandussektoriga;

18. nõustub komisjoniga, et ühise kalanduspoliitika klassikalisel lähenemisviisil soovimatu kaaspüügi vähendamisele, mille puhul nõukogus lepitakse kokku järjest üksikasjalikumates tehnilistes meetmetes, et kalurite piiratud osalusel hoida ära noorkala vette tagasi laskmine, on omad piirangud ja seda tuleb täiendada programmidega, mis motiveerivad kalureid kaaspüüki ja saagi vette tagasi laskmist vähendama, võttes seejuures arvesse iga püügipiirkonna erisusi, mis aitaks kaluritel vastavaid meetmeid paremini omaks võtta; on aga seejuures seisukohal, et soovimatut kaaspüüki aitab vähendada üksnes kalapüügivahendite ja -meetodite tehniline täiustamine;

19. märgib, et komisjon peab kõige tulemuslikumaks saagi vette tagasi laskmise keelustamist, kuid et raskusi võib tekitada sellise keelu jõustamine ning see võib nõuda suuremaid rahalisi, logistilisi ja inimressursse;

20. on seisukohal, et valikuline püük, hea, eeskirjadekohase kala väljapraakimine ja sellise kala allesjätmine, mille eest võib turul kõrgemat hinda saada, tuleks keelustada, ehkki sellist keeldu on raske jõustada; arvab, et jõustamise hõlbustamiseks tuleks katseliselt mõnedele laevadele paigaldada valvekaamerad;

21. võtab teadmiseks asjaolu, et kui tahetakse, et kalurid ja muud sidusrühmad saagi vette tagasi laskmise lõpetamisele suunatud poliitika omaks võtaksid, peavad nad etendama seire ja kontrolli juures olulist osa, kuna nende koostöö ja kaasamine on jõustamismeetmete eduka rakendamise jaoks keskse tähtsusega; märgib, et uurimist vajavaid näiteid sellisest koostööst võib leida teiste riikide haldusalas – näiteks Kanadas ja Uus-Meremaal on kalurite nõusolekul katsetatud valvekaamerate paigaldamist kalalaevade välispiiretele ning aruannete kohaselt on selline videovalve osutunud saagi vette tagasi laskmise lõpetamisel väga edukaks;

22. ergutab komisjoni, liikmesriike ja teisi sidusrühmi kaaluma kalandussektori kalastustavade parandamiseks stiimulite kasutamist; arvab, et sellised stiimulid võiksid hõlmata järgmist:

— selektiivsemaid püügivahendeid kasutavatele laevadele täiendavate merepäevade lubamine või nende lubatud püügiaja pikendamine;

— selektiivseid püügivahendeid kasutavatele laevadele sooduspääsu pakkumine püügipiirkondadesse, mis on neid mittekasutavatele laevadele suletud;

— selektiivsemaid püügivahendeid kasutavatele laevadele kalapüügi lubamine ajal, mil see on teistele keelatud;

23. märgib, et nõukogu 21. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 41/2007, millega määratakse 2007. aastaks kindlaks teatavate kalavarude ja kalavarurühmade püügivõimalused ning tingimused, mida kohaldatakse ühenduse vetes ning ühenduse kalalaevade suhtes püügipiirangutega vetes [1], juba leidub üks näide soodusjuurdepääsu pakkumisest selektiivsete püügivahendite kasutamise eest, nimelt täiendavate merepäevade võimaldamisest sorteerimisresti kasutavatele homaaripüügilaevadele, ning on nõus, et selliseid täiendavaid stiimuleid tuleks kaaluda;

24. on veendunud, et positiivsete ja negatiivsete stiimulite kombinatsioonile reageeriks kalandussektor – kellele tuleb anda võimalus saavutada tulemusi – soosivamalt ja tulemuslikumalt; lisaks on seisukohal, et saagi vette tagasi laskmise keeldu tuleks rakendada pärast muud tüüpi negatiivsete stiimulite katsetamist (näiteks ajastatud võrgusilma suuruse suurendamine, püügipiirkondade sulgemine jms);

25. rõhutab tulemusliku kontrollisüsteemi tähtsust saagi vette tagasi laskmise keelu kehtestamise korral; juhib tähelepanu sellele, et puudulikud teadmised vette tagasi lastavate kalade hulgast halvendavad kalavarude suuruse ja kalade suremuse hindamise kvaliteeti ning raskendavad alamõõdulise kala püügi takistamiseks mõeldud meetmete hindamist; kutsub komisjoni üles jätkama uute järelevalvetehnikate väljatöötamist ja juhib sellega seoses tähelepanu võimalustele, mida pakuvad elektroonilised logiraamatud ja valvekaamerate kasutamine;

26. nõuab, et valikuline püük, mis on üks saagi vette tagasi laskmise peamisi põhjuseid, muudetaks ebaseaduslikuks ja keelustataks seda võimaldavad vahendid, nagu näiteks pelaagiliseks püügiks mõeldud sorteerimisrestid laevadel;

27. nõustub, et kõige arukam viis jätkata on valida välja rida katsepiirkondi vette tagasi lastava saagi koguste või asjaomaste liikide kaitsestaatuse põhjal; rõhutab, et tähtis on valida katseprojekte mitmetest vööndidest, et need esindaksid ühenduse püügipiirkondade geograafilist mitmekesisust; arvab, et igasse katseprojekti tuleb kaasata ka piisaval arvul laevu, et hõlmata vastava püügipiirkonna mitmekesisust ning tagada hea teabevahetus teiste püügipiirkonnas tegutsejatega; soovitab valida kaheks võimalikuks püügipiirkonna kandidaadiks piirkonnad, kus kasutatakse mitmesuguseid piimtraale, ning samuti tursa püügi ja vette tagasi laskmise piirkonnad; soovitab samaaegselt kõnealuste katseprojektide teostamisega hinnata saagi vette tagasi laskmise määra teistes püügipiirkondades;

28. teeb ettepaneku lugeda prioriteetseteks saagi vette tagasi laskmise tavad, mis tulenevad lossitava kala alammõõtu ja võrgusilma mõõtu käsitlevate tehniliste eeskirjade sobimatusest, kuna neid on suhteliselt lihtne parandada;

---

[1] ELT L 15, 20.1.2007, lk 1.

29. kutsub komisjoni üles võtma arvesse olemasolevaid teaduslikke seisukohti Läänemere tursavarude kohta, mille puhul registreeritakse väga suur osa püügist kaaspüügina;

30. teeb ettepaneku rakendada igas asjaomases püügipiirkonnas alljärgnevaid meetmeid:

i) saavutada püügipiirkonna igas osas vette tagasi lastava kala ja muude liikide koguse ja liigilise koosseisu täpne hindamine; kõnealuste andmete usaldusväärsust ja objektiivsust peaksid tunnistama kalurid, teadlased ja kõik teised sidusrühmad;

ii) luua asjakohased tingimused, mis tagaksid kõigi sidusrühmade täieliku konsulteerimise, kaasamise ja koostöö, enne kui otsustatakse kaaspüügi vähendamise kvantitatiivsed eesmärgid teatud ajavahemikul (näiteks vähendamine 50 % võrra kahe aasta jooksul); osalejate hulka kuuluksid piirkondlikud nõuandekomisjonid, kalurid, teadlased, riikide valitsused, komisjon ja valitsusvälised keskkonnaorganisatsioonid; nende roll oleks uurida kõiki ideid vette tagasi laskmise lõpetamiseks, kaasa arvatud kaaspüügi lossimine, tehnilised meetmed, püügipiirkondade ajutine sulgemine, suletud piirkonnad jms, ning samuti teha ettepanekuid positiivsete stiimulite loomiseks erinevaid püügitehnikaid katsetavatele kaluritele;

iii) kavandatud rakendamisaja lõppedes hinnata tulemusi ja eesmärkide täitmist; edukad meetodid lisatakse ühise kalanduspoliitika sätetesse; kui saagi vette tagasi laskmise vähendamise eesmärke ei ole täidetud, kohaldatakse asjakohaseid karistusi, sealhulgas proportsionaalseid meetmeid;

iv) vaadata korrapäraselt läbi vette tagasi laskmise alased kvantitatiivsed eesmärgid, et viimaks täielikult lõpetada saagi vette tagasi laskmine;

v) saagi vette tagasi laskmine püügipiirkonnas keelustada üksnes juhul, kui kõik eelnevad sammud ei ole vette tagasi laskmist soovitud määral vähendanud viie aasta jooksul alates nende rakendamise algusest igas vaadeldavas püügipiirkonnas;

31. palub komisjonil pöörata erilist tähelepanu sellele, kuidas saaks meetmeid kohaldada kolmandate riikide vetes kalastavatele ELi kalalaevadele, ning palub muuta kõige selektiivsemate kalapüügivahendite kasutamine kalandusalaste partnerluslepingute raames kala püüdmise eeltingimuseks;

32. märgib mitme kalaliigiga püügipiirkondade mitmekesisust ja tähtsust ELis ning teeb järelduse, et vette tagasi laskmise vähendamise sihteesmärgid peavad kajastama seda mitmekesisust, nii et mitte kõigis püügipiirkondades ei tule üheaegselt saavutada samasuguseid saagi vette tagasilaskmise vähendamise kvantitatiivseid eesmärke, kuna vette tagasilaskmise algne tase võib neis olla erinev;

33. rõhutab, et kui konkreetsetes püügipiirkondades kehtestatakse saagi vette tagasi laskmise keeld, peaks vastakate stiimulite (näiteks turu loomine väikesemõõdulistele või kvoodivälistele kaladele) vältimiseks selliste kalade otseturustamine olema mis tahes tingimustel keelatud; on seisukohal, et laevadele võib hüvitada sellise saagi kaldale toomise kulud, mille nad muidu oleksid vette tagasi lasknud; on seisukohal, et sellist kala võiks näiteks kasutada kalajahu ja kalaõli tootmiseks, kusjuures ettevõtted, kes seda võimalust kasutavad, peaksid toetama piirkondlikult organiseeritud hüvitusfondi;

34. märgib, et Euroopa Kalandusfondil on assigneeringuid selektiivsemate püügimeetodite alaste katseprojektide rahastamiseks ja püügivahendite väljavahetamiseks, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid neid kasutaksid; nõuab suuremat halduslikku paindlikkust Euroopa Kalandusfondi vahendite kasutamisel, et paljutõotavaid katseprojekte saaks kiiresti ellu viia;

35. juhib tähelepanu sellele, et lubatud kogupüüki reguleeriv süsteem on üks peamisi saagi vette tagasi laskmise põhjustajaid, ning et tuleb võtta meetmeid, vältimaks tahtmatult püütud ja lubatud mõõdus kalaliikide kohustuslikku vette tagasi laskmist vastavate liikide püügikvoodi puudumise tõttu;

36. soovitab võtta lubatud kogupüügi hulka ka kaaspüügi kvoodid ning võtta jaotatud kvootide täitmise arvestusse kogu lossitud kaaspüük; nii nagu noorkala ülepüügi korral soovitatakse püügipiirkond reaalajas sulgeda, võiks ka püügipiirkonna kaaspüügi kvoodi ületamine tuua kaasa piirkonna sulgemise ohu; järgnevalt tuleks nimetatud kvooti järkjärgult vähendada, et luua lisastiimuleid selektiivsemate püügivahendite kasutuselevõtmiseks;

37. märgib, et vastavalt nõukogu 30. märtsi 1998. aasta määrusele (EÜ) nr 850/98 kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu [1], on liikmesriikidel praegu õigus kehtestada nende lipu all sõitvatele laevadele ELi vetes kalastamise ajal rangemaid meetmeid; arvab, et liikmesriikidel peaks ka jätkuma paindlikkust uute lahenduste katsetamiseks, mille tõhusust hindaks komisjon, ja et teatavatel tingimustel peaks neil olema võimalik kehtestada kõigile 12 miili laiuses rannikuvööndis kalastavatele laevadele selektiivsemaid tehnilisi nõudeid;

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, piirkondlikele nõuandekomisjonidele, kalanduse ja akvakultuuri nõuandekomiteele ning piirkondlikele kalanduse juhtimise organisatsioonidele, millesse EL kuulub.

[1] EÜT L 125, 27.4.1998, lk 1.

## Romisid käsitlev Euroopa strateegia

P6_TA(2008)0035

### Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioon romisid käsitleva Euroopa strateegia kohta

(2009/C 68 E/06)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 3, 6, 7, 29 ja 149, milles liikmesriike kohustatakse tagama võrdsed võimalused kõigile kodanikele;

— võttes arvesse EÜ asutamislepingu artiklit 13, mis annab Euroopa Ühendusele võimaluse võtta asjakohaseid meetmeid, et võidelda diskrimineerimisega rassilise või etnilise päritolu alusel;

— võttes arvesse oma 28. aprilli 2005. aasta resolutsiooni romide olukorra kohta Euroopa Liidus [1], 1. juuni 2006. aasta resolutsiooni romi naiste olukorra kohta Euroopa Liidus [2] ja 15. novembri 2007. aasta resolutsiooni direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil) kohaldamise kohta [3];

— võttes arvesse direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust, ja direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel, samuti raamotsust rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemise kohta;

— võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti poolt avaldatud aruannet rassismi ja ksenofoobia kohta ELi liikmesriikides 2007. aastal;

— võttes arvesse romide kaasamise aastakümne ja romi haridusfondi algatusi 2005. aastal paljudes ELi liikmesriikides, kandidaatriikides ja muudes riikides, kus Euroopa Liidu institutsioonid on olulisel määral esindatud;

— võttes arvesse Euroopa Nõukogu rahvusvähemuste kaitse raamkonventsiooni artiklit 4 ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni;

— võttes arvesse OSCE töös osalevate riikide, sealhulgas ELi liikmes- ja kandidaatriikide poolt vastu võetud laiaulatuslikku tegevuskava, milles keskendutakse romide ja sintide olukorra parandamisele OSCE piirkonnas ja kohustatakse riike muu hulgas suurendama jõupingutusi, eesmärgiga tagada romidele ja sintidele võimalus ühiskondlikus elus täiel määral ja võrdselt osaleda ning lõpetada nende diskrimineerimine;

[1] ELT C 45 E, 23.2.2006, lk 129.
[2] ELT C 298 E, 8.12.2006, lk 283.
[3] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0534.

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti põhikirja;

— võttes arvesse komisjoni poolt 2007. aastal avaldatud rahvusvähemuste sotsiaalse integreerimise ja nende tööturul täieliku osalemisega tegeleva kõrgetasemelise ekspertrühma aruannet pealkirjaga „Rahvusvähemused tööturul – tungiv üleskutse paremaks sotsiaalseks kaasamiseks";

— võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 5,

A. arvestades, et 12–15 miljonit Euroopas elavat romi, kellest umbes 10 miljonit elab Euroopa Liidus, diskrimineeritakse rassiliselt ja nad kannatavad paljudel juhtudel tõsise struktuurilise diskrimineerimise, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse, samuti mitmekordse diskrimineerimise all soo, vanuse, puude või seksuaalse sättumuse alusel; arvestades, et enamik Euroopa romisid sai pärast 2004. ja 2007. aasta laienemisi ELi kodanikuks ning nad saavad kasutada ELi kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil;

B. arvestades, et ajalooliselt paljude Euroopa riikide ühiskonda kuulunud ja sinna oma panuse andnud Euroopa romide olukord erineb Euroopa rahvusvähemuste omast, mis õigustab erimeetmete võtmist Euroopa tasandil;

C. arvestades, et romi päritolu ELi kodanikud puutuvad ELi kodanike põhiõiguste hulka kuuluva liikumis- ja elama asumise vabaduse kasutamisel sageli kokku rassilise diskrimineerimisega;

D. arvestades, et paljud romid ja romi kogukonnad, kes on otsustanud asuda elama liikmesriiki, mille kodakondsus neil puudub, on eriti kaitsetus olukorras;

E. arvestades, et ei liikmes- ega kandidaatriikides ei ole toimunud edasiminekut romide rassilise diskrimineerimise vastases võitluses ega nende õiguste kaitsmises hariduse, tööhõive, tervishoiu ja eluaseme valdkonnas;

F. arvestades, et liikmesriikides lubatakse endiselt segregatsiooni hariduse valdkonnas; arvestades, et selline diskrimineerimine kvaliteetsele haridusele juurdepääsul halvendab järjepidevalt romi laste võimet areneda ja kasutada oma õigust hariduse omandamisele;

G. arvestades, et haridus on põhiline vahend sotsiaalse tõrjutuse, ärakasutamise ja kuritegevuse vastu võitlemiseks;

H. arvestades, et standardile mittevastavad ja ebasanitaarsed elutingimused ning getostumise ilmingud on laialt levinud, kusjuures romid langevad regulaarselt kas sunniviisiliste väljatõstmiste ohvriks või takistatakse nende ärakolimist sellisest piirkonnast;

I. arvestades, et keskmiselt on romi kogukondades lubamatult kõrge tööpuudus, seetõttu on töökohtadele juurdepääsu parandamiseks vaja erimeetmeid; arvestades, et romide kaasamisest võidaksid palju Euroopa tööturg ja Euroopa ühiskond tervikuna;

J. arvestades, et ELil on palju erinevaid mehhanisme ja vahendeid, eelkõige sotsiaalne kaasamine, regionaal- ja tööhõivepoliitika, mida saaks kasutada romide juurdepääsu parandamiseks kvaliteetsele haridusele, töökohtadele, eluasemele ja tervishoiule;

K. arvestades, et romi kogukondade sotsiaalne kaasamine on endiselt eesmärk, mis tuleb veel saavutada, ning et ELi vahendeid tuleb kasutada selleks, et saavutada kõnealuse valdkonna tulemuslik ja reaalne muutmine;

L. arvestades vajadust tagada romide tegelik osalemine poliitilises elus, eelkõige nende otsuste osas, mis mõjutavad romide elu ja heaolu;

M. arvestades, et romivastasus või romifoobia on Euroopas endiselt laialt levinud ning seda edendavad ja kasutavad äärmuslased, mis võib kulmineeruda rassistlike rünnakute, vihkamiskõnede, füüsiliste rünnakute, õigusvastaste väljatõstmiste ja politseipoolse ahistamisega;

N. arvestades, et enamus romi naisi kannatab nii romiks kui naiseks olemise tõttu kahekordse diskrimineerimise all;

O. arvestades, et romide holokaust (Porajmos) väärib täielikku tunnistamist, pidades silmas, kui rasked olid natsismi kuriteod, mille eesmärk oli füüsiliselt hävitada Euroopa romid, samuti juudid ja muud sihikule võetud rühmad,

1. mõistab täielikult ja ühemõtteliselt hukka kõik rassismi ja diskrimineerimise vormid, mille all kannatavad romid ja muud „mustlasteks" peetavad isikud;

2. väljendab rahuolu Euroopa Ülemkogu 14. detsembri 2007. aasta kohtumise eesistujariigi järelduste üle, milles kutsutakse romide väga erilist olukorda kogu liidus teadvustades liikmesriike ja liitu üles kasutama kõiki vahendeid nende kaasamise parandamiseks ning kutsutakse komisjoni üles olemasolevad poliitikaid ja vahendeid läbi vaatama ja esitama nõukogule aruande tehtud edusammude kohta enne 2008. aasta juuni lõppu;

3. on seisukohal, et EL ja liikmesriigid vastutavad ühiselt romide kaasamise edendamise ja nende kui Euroopa kodanike põhiõiguste kaitsmise eest, ning nad peavad kiiresti suurendama jõupingutusi reaalsete tulemuste saavutamiseks selles valdkonnas; kutsub liikmesriike ja ELi institutsioone üles kiitma heaks vajalikud meetmed, et luua asjakohane sotsiaalne ja poliitiline keskkond romide kaasamiseks;

4. nõuab tungivalt, et uus Põhiõiguste Amet võtaks romivastasuse küsimuse üheks oma töökava keskseks prioriteediks;

5. kinnitab veel kord ELi olulist rolli võitluses romide diskrimineerimise vastu, mis toimub sageli struktureeritult ja vajab seetõttu terviklikku lähenemisviisi ELi tasandil, eelkõige seoses ühise poliitika väljatöötamisega, tunnistades ühtlasi, et kõige suurem pädevus ja poliitilise tahte, aja ning vahendite investeerimine romide kaitsesse, edendamisse, õigustesse ja poliitika rakendamisse on liikmesriikide ülesanne;

6. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja romide kaasamise Euroopa raamstrateegia, mille eesmärk on tagada ELi tasandil poliitiline sidusus romide sotsiaalse kaasamise valdkonnas, ning nõuab tungivalt, et komisjon töötaks ühtlasi välja igakülgse romide kaasamise ühenduse tegevuskava, et anda rahalist toetust romide kaasamise Euroopa raamstrateegia eesmärgi teostamiseks;

7. nõuab tungivalt, et komisjon koostaks romide kaasamist käsitleva põhjaliku ühenduse tegevuskava, märkides, et nimetatud kava peavad töötama välja ja rakendama volinikud, kes vastutavad ELi kodanike sotsiaalse kaasatuse eest oma tegevusvaldkondade kaudu, nagu tööhõive, sotsiaalpoliitika, võrdsed võimalused, õigusvaldkond, vabadus, haridus, kultuur ja regionaalpoliitika;

8. kutsub komisjoni üles määrama ühe oma liikmetest vastutama romide poliitika koordineerimise eest;

9. nõuab tungivalt, et komisjon rakendaks nn romidelt romidele töömeetodit kui tõhusat vahendit romide küsimustega tegelemiseks, ning kutsub komisjoni üles soodustama romidest töötajate komisjoni tööle võtmist;

10. kutsub komisjoni üles looma romide üksus, et koordineerida romide kaasamise Euroopa raamstrateegia rakendamist, edendada koostööd liikmesriikide vahel, kooskõlastada liikmesriikide ühismeetmeid ja tagada romidega seotud küsimuste süvalaiendamine kõigis asjakohastes instantsides;

11. kutsub komisjoni üles muutma erainvesteeringute mõju võrdsete võimaluste edendamisele oluliseks ja arvestatavaks teguriks ELi rahaliste vahendite andmise protsessis, kohustades ELi rahastatavate projektide läbiviimiseks pakkumisi esitavaid eraisikuid ja/või juriidilisi isikuid töötama välja ja rakendama võrdseid võimalusi käsitlevat analüüsi ja tegevuskava;

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

12. tervitab komisjoni algatusi, sealhulgas teatist diskrimineerimise vastase võitluse muudetud strateegia kohta, tulevast rohelist raamatut rändetaustaga või ebasoodsas olukorras oleva vähemuse hulka kuuluvatele õpilastele hariduse andmise kohta ning kavatsust võtta täiendavaid meetmeid direktiivi 2000/43/EÜ jõustamise tagamiseks; tervitab eelkõige ettepanekut luua kõrgetasemeline romide foorum, millest saaks struktuur tulemusliku poliitika väljatöötamiseks, et romide probleemidega tegeleda;

13. nõuab tungivalt, et komisjon koostaks üleeuroopalise kriisikava, mille järgi hinnata ja jälgida neid Euroopa Liidu piirkondi, kus kogukondadel on suurimad vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse probleemid;

14. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks võimalusi diskrimineerimisvastaste õigusaktide tugevdamiseks hariduse valdkonnas, keskendudes segregatsiooni kaotamisele, ning esitaks Euroopa Parlamendile tulemuste kohta aruande ühe kalendriaasta jooksul alates käesoleva resolutsiooni vastuvõtmisest; kordab veel kord, et võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele peaks olema romisid käsitleva Euroopa strateegia esmatähtis eesmärk; nõuab tungivalt, et komisjon kahekordistaks jõupingutusi liikmesriikide selliste meetmete rahastamiseks ja toetamiseks, mille eesmärk on integreerida romi lapsed varakult tavaharidussüsteemi; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks programme, millega edendatakse romidele suunatud positiivseid meetmeid kesk- ja kõrghariduse, sealhulgas kutsehariduse, täiskasvanute koolituse, elukestva õppe ja ülikoolihariduse valdkonnas; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks muid programme, mille raames pakutakse positiivseid ja edukaid mudeleid segregatsiooni kaotamiseks;

15. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võitlema romi laste ärakasutamise, sundkerjamise ja koolist puudumise ning romi naiste halva kohtlemise vastu;

16. nõuab tungivalt, et komisjon toetaks romide tööjõuturule integreerimist muu hulgas välja- ja ümberõppe rahalise toetamise meetmetega, positiivsete meetmete soodustamisega tööturul, diskrimineerimisvastaste seaduste range jõustamisega tööhõive valdkonnas ning meetmetega, millega edendatakse romidest füüsilisest isikust ettevõtjate ja romi väikeettevõtete tegevust;

17. kutsub komisjoni üles kaaluma kõrgetasemelise ekspertrühma eespool nimetatud aruande kohaselt mikrokrediidisüsteemi loomise võimalust, et ergutada väikeettevõtete asutamist ning tõrjuda välja liigkasuvõtmine, mis paljusid ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi koormab;

18. palub nõukogul, komisjonil ja liikmesriikidel toetada süstemaatilisi riiklikke programme, mille eesmärk on parandada romi kogukondade tervislikku seisundit, eelkõige sobiva laste vaktsineerimiskava loomise abil; nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid lõpetaksid viivitamatult teatavate romi kogukondade süstemaatilise kõrvalejätmise tervishoiuteenuste osutamisel, mis puudutab ka (kuid mitte üksnes) eraldatud geograafilistes piirkondades elavaid kogukondi, ning äärmuslikud inimõiguste rikkumised tervishoiusüsteemides, kus neid on esinenud või esineb praegu, kaasa arvatud rassieraldus tervishoiuasutustes ning romi naiste sunniviisiline steriliseerimine, ning eelnimetatu asjakohaselt heastaksid;

19. nõuab tungivalt, et komisjon kasutaks olemasolevaid positiivseid mudeleid eeskujuna, et toetada programme, mille eesmärk on kaotada tõsiseid sotsiaalseid ja keskkonnaohte ning terviseriske põhjustavad romide slummid nendes liikmesriikides, kus neid leidub, ning toetada muid programme, mis pakuvad romide, kaasa arvatud romi ümberasujate eluaseme küsimuste lahendamiseks positiivseid ja edukaid mudeleid;

20. nõuab tungivalt, et liikmesriigid lahendaksid probleemi, mida kujutavad endast laagrid, kus ei täideta hügieeni- ega ohutusnõudeid ning kus ohutusnõuete eiramise tõttu sureb hulgaliselt romi lapsi koduste õnnetuste, eelkõige tulekahjude tagajärjel;

21. nõuab tungivalt, et komisjon ja nõukogu viiksid ELi romide poliitika kooskõlla romide kaasamise aastakümne kavaga ja kasutaksid olemasolevaid algatusi, nt romi haridusfondi, OSCE tegevuskava ja Euroopa Nõukogu soovitusi, et suurendada oma jõupingutuste tulemuslikkust selles valdkonnas;

22. rõhutab kohalike ametivõimude kaasamise olulisust, et tagada tõhusad jõupingutused romide kaasatuse edendamisel ja diskrimineerimise vastu võitlemisel;

23. kutsub liikmesriike üles kaasama romi kogukond rohujuuretasandil eesmärgiga anda romidele rohkem mõjuvõimu, et nad saaksid igakülgset kasu ELi pakutavatest stiimulitest, mille eesmärk on edendada nende õigusi ja nende kogukondade kaasatust nii hariduse, tööhõive kui kodanikuühiskonnas osalemise valdkonnas, võttes arvesse asjaolu, et edukas integratsioon eeldab altpoolt tulevat algatust ja ühiseid kohustusi; rõhutab romi inimressursi ja kutsealase suutlikkuse arendamise tähtsust, pidades silmas romide osalemise edendamist riigihalduse kõigil tasanditel, sealhulgas ELi institutsioonides;

24. tuletab meelde, et kõik kandidaatriigid on võtnud endale läbirääkimis- ja ühinemisprotsessis kohustuse parandada romi kogukondade kaasamist ning edendada nende õigust haridusele, tööhõivele, tervishoiule ja eluasemele; palub komisjonil hinnata nende kohustuste täitmist ning romide praegust olukorda kõikides liikmesriikides;

25. kutsub komisjoni ja teisi asjaomaseid ametiasutusi üles astuma vajalikud sammud, et lõpetada nuumseafarmi pidamine endise koonduslaagri asukohas Letys (Tšehhi Vabariigis) ning luua tagakiusamise ohvritele austuse avaldamiseks mälestusmärk;

26. on seisukohal, et Euroopa Parlament peaks tegelema üksikasjalikumalt romide kaasamisega seonduvate Euroopa poliitika probleemide erinevate aspektidega;

27. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ning parlamentidele, Euroopa Nõukogule ja OSCEle.

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

II

*(Teatised)*

# EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE JA ORGANITE TEATISED

# EUROOPA PARLAMENT

## Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 19 (presidendi ülesanded) tõlgendamine

P6_TA(2008)0024

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta otsus Euroopa Parlamendi kodukorra artikli 19 (presidendi ülesanded) tõlgendamise kohta**

(2009/C 68 E/07)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse põhiseaduskomisjoni esimehe 24. jaanuari 2008. aasta kirja;

— võttes arvesse kodukorra artiklit 201;

1. võtab vastu kodukorra artikli 19 järgmise tõlgenduse:

„Kodukorra artikli 19 lõiget 1 võib tõlgendada selliselt, et kõnealuse sättega antud volituste hulka kuulub ka volitus lõpetada liigsed sõnavõtud kodukorrale viitamiseks, menetluste algatamiseks, hääletuse kohta selgituste andmiseks ning eraldi, osade kaupa või nimelise hääletuse taotlemiseks, kui president on veendunud, et nendega soovitakse sihilikult takistada ja takistatakse parlamendi menetlusi või teiste parlamendiliikmete õiguste rakendamist pikaajaliselt ja olulisel määral."

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev otsus teavitamise eesmärgil nõukogule ja komisjonile.

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

III

*(Ettevalmistavad aktid)*

# EUROOPA PARLAMENT

## Välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud korra kehtestamine ***I

P6_TA(2008)0025

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel Bulgaaria, Tšehhi, Küpros, Ungari, Läti, Malta, Poola, Rumeenia, Sloveenia ja Slovakkia tunnustavad ühepoolselt teatavaid dokumente võrdväärsena oma riigi viisadega, mille nad on välja andnud oma territooriumist läbisõiduks (KOM(2007)0508 – C6-0279/2007 – 2007/0185(COD))**

(2009/C 68 E/08)

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2007)0508);

— võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artikli 62 lõiget 2, mille alusel esitas komisjon ettepaneku Euroopa Parlamendile (C6-0279/2007);

— võttes arvesse kodukorra artiklit 51;

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A6-0511/2007),

1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

**P6_TC1-COD(2007)0185**

Euroopa Parlamendi seisukoht vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 2008/…/EÜ, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel Bulgaaria, Küpros ja Rumeenia tunnustavad ühepoolselt teatavaid dokumente võrdväärsena oma riigi viisadega, mille nad on välja andnud oma territooriumilt läbisõiduks

*(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoht õigusakti (otsus nr 582/2008/EÜ) lõplikule kujule.)*

---

## Välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini välja antud elamislubasid ***I

P6_TA(2008)0026

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse otsust nr 896/2006/EÜ, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini välja antud elamislubasid oma territooriumilt läbisõiduks (KOM(2007)0508 – C6-0280/2007 – 2007/0186(COD))**

(2009/C 68 E/09)

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2007)0508);

— võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artikli 62 lõike 2 punkti a, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C6-0280/2007);

— võttes arvesse kodukorra artiklit 51;

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A6-0509/2007),

1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

---

**P6_TC1-COD(2007)0186**

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr …/2008/EÜ, millega muudetakse otsust nr 896/2006/EÜ, millega kehtestatakse välispiiridel isikute kontrollimise lihtsustatud kord, mille alusel liikmesriigid tunnustavad ühepoolselt teatavaid Šveitsi ja Liechtensteini välja antud elamislubasid oma territooriumilt läbisõiduks

*(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoht õigusakti (otsus nr 586/2008/EÜ) lõplikule kujule.)*

---

## Vesiviljeluse statistika ***I

P6_TA(2008)0027

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus liikmesriikide vesiviljelust käsitleva statistika esitamise kohta (KOM(2006)0864 – C6-0005/2007 – 2006/0286(COD))**

(2009/C 68 E/10)

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2006)0864);

— võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artikli 285 lõiget 1, mille alusel esitas komisjon ettepaneku Euroopa Parlamendile (C6-0005/2007);

— võttes arvesse kodukorra artiklit 51;

— võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A6-0001/2008),

1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;

2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;

3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

---

**P6_TC1-COD(2006)0286**

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 31. jaanuaril 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr …/2008 liikmesriikide vesiviljelust käsitleva statistika esitamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 788/96

*(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi esimese lugemise seisukoht õigusakti (määrus (EÜ) nr …/2008) lõplikule kujule.)*

---

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

# Liikmesriikide eriüksuste koostöö *

P6_TA(2008)0028

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon Austria Vabariigi algatuse kohta eesmärgiga võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu liikmesriikide eriüksuste koostöö parandamise kohta kriisiolukordades (15437/2006 – C6-0058/2007 – 2007/0803(CNS))**

(2009/C 68 E/11)

(Nõuandemenetlus)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse Austria Vabariigi algatust (15437/2006);

— võttes arvesse ELi lepingu artiklit 30, artiklit 32 ja artikli 34 lõike 2 punkti c;

— võttes arvesse ELi lepingu artikli 39 lõiget 1, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0058/2007);

— võttes arvesse kodukorra artikleid 93 ja 51;

— võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A6-0507/2007),

1. kiidab Austria Vabariigi algatuse muudetud kujul heaks;

2. palub nõukogul oma teksti vastavalt muuta;

3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;

4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb Austria Vabariigi algatust oluliselt muuta;

5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning Austria Vabariigi valitsusele.

| AUSTRIA VABARIIGI ETTEPANEK | EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSETTEPANEKUD |
|---|---|
| | Muudatusettepanek 1<br>*Põhjendus 4* |
| (4) Ühegi liikmesriigi käsutuses eraldi pole kõiki vajalikke vahendeid, ressursse ja teadmisi selleks, et tulla tõhusalt toime erinevate võimalike ulatuslike kriisiolukordadega, mis nõuavad erisekkumist. Seetõttu on äärmiselt oluline, et iga liikmesriik saaks mõnelt teiselt liikmesriigilt abi taotleda. | (4) Ühegi liikmesriigi käsutuses eraldi pole kõiki vajalikke vahendeid, ressursse ja teadmisi selleks, et tulla tõhusalt toime erinevate võimalike ***spetsiifiliste või*** ulatuslike kriisiolukordadega, mis nõuavad erisekkumist. Seetõttu on äärmiselt oluline, et iga liikmesriik saaks mõnelt teiselt liikmesriigilt abi taotleda. |
| | Muudatusettepanek 2<br>*Põhjendus 5* |
| (5) ***Käesolevas otsuses sätestatakse mõningad üldised eeskirjad vastutuse kohta, sealhulgas kriminaalvastutuse kohta, et luua õiguslik raamistik olukorraks, mil asjaomased liikmesriigid lepivad kokku abi taotlemises ja andmises. Sellise õigusliku raamistiku ning pädevaid asutusi osutava avalduse olemasolu võimaldab liikmesriikidel kriisiolukorra tekkides kiirelt reageerida ja aega kokku hoida,*** | ***(5) Nõukogu otsus 2007/…/JSK piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega („Prümi otsus”) ja eelkõige selle artikkel 18 reguleerib liikmesriikidevahelise politseiabi vorme seoses massiürituste ja sarnaste suursündmuste, katastroofide ning tõsiste õnnetustega. Käesolev otsus ei hõlma massiüritusi, looduskatastroofe ega tõsiseid õnnetusi Prümi otsuse*** |

| AUSTRIA VABARIIGI ETTEPANEK | EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSETTEPANEKUD |
|---|---|
| | ***artikli 18 tähenduses, vaid täiendab Prümi otsuse neid sätteid, milles nähakse ette liikmesriikidevahelise politseiabi vorme eriüksuste näol teistsugustes olukordades, st inimeste tekitatud kriisiolukordades või terrorismijuhtudel, mis kujutavad tõsist ja otsest füüsilist ohtu isikutele, varale, infrastruktuurile või institutsioonidele, eelkõige pantvangide võtmisel, sõidukite kaaperdamisel jm sarnastel juhtudel. Seda silmas pidades peaks iga liikmesriik kindlaks määrama riigi pädevad ametiasutused, kellelt muud asjaomased liikmesriigid võivad taotleda abi või sekkumist.*** |
| | Muudatusettepanek 3<br>*Põhjendus 5 a (uus)* |
| | ***(5 a) Käesoleva õigusliku raamistiku ja pädevate asutuste loetelu kättesaadavus võimaldab liikmesriikidel kiiresti reageerida ja võita aega, juhul kui selline kriisi või terrorismi olukord peaks tekkima. Lisaks sellele, kui pidada silmas vajadust suurendada liikmesriikide võimet selliseid olukordi, eelkõige terroristlikke intsidente, ennetada ja neile vastu astuda, on hädavajalik, et eriüksused korrapäraselt kohtuksid ja korraldaksid ühiseid õppusi, et vastastikustest kogemustest kasu saada.*** |
| Muudatusettepanek 4<br>*Artikkel 1* | |
| Käesolevas otsuses sätestatakse üldeeskirjad ja -tingimused, mis võimaldavad ühe liikmesriigi eriüksustel anda kriisiolukorraga toimetulekuks abi ja/või tegutseda teise liikmesriigi (edaspidi „taotlev liikmesriik") territooriumil, kui viimane on neilt seda taotlenud ja kui kõnealused eriüksused on selleks andnud oma nõusoleku. | Käesolevas otsuses sätestatakse üldeeskirjad ja -tingimused, mis võimaldavad ühe liikmesriigi *(edaspidi „taotluse saanud liikmesriik")* eriüksustel anda kriisiolukorraga toimetulekuks abi ja/või tegutseda teise liikmesriigi (edaspidi „taotlev liikmesriik") territooriumil, kui viimane on neilt seda taotlenud ja kui kõnealused eriüksused on selleks andnud oma nõusoleku. ***Praktilised üksikasjad ja rakenduskord käesoleva otsuse rakendamiseks lepitakse kokku vahetult taotleva liikmesriigi ja taotluse saanud liikmesriigi vahel.*** |
| | Muudatusettepanek 6<br>*Artikli 2 punkt 2* |
| 2) *kriisiolukord* – mis tahes olukord liikmesriigis, mis on inimese tekitatud ja mis seab selle liikmesriigi inimesed või institutsioonid tõsisesse ja otsesesse füüsilisse ohtu, eelkõige ***pantvangide võtmine, sõiduki kaaperdamine või muu sarnane juhtum***. | 2) *kriisiolukord* – mis tahes olukord liikmesriigis, mis on inimese tekitatud, ***mis annab tõsist põhjust arvata, et toime on pandud, pannakse või kavatsetakse panna kuritegu*** ja mis seab selle liikmesriigi inimesed***, vara, infrastruktuuri*** või institutsioonid tõsisesse ja otsesesse füüsilisse ohtu, eelkõige ***olukorrad, millele on viidatud nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta artikli 1 lõikes 1 ([1]).*** |
| | ***([1]) EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3.*** |

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

| AUSTRIA VABARIIGI ETTEPANEK | EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSETTEPANEKUD |
|---|---|

Muudatusettepanek 7

*Artikli 2 punkt 2 a (uus)*

| | |
|---|---|
| | ***2 a) pädev asutus – riiklik asutus, mis võib teha taotlusi ja anda lube eriüksuste lähetamiseks.*** |

Muudatusettepanek 8

*Artikli 3 lõige 1*

| | |
|---|---|
| 1. Liikmesriik võib kriisiolukorraga toimetulekuks taotleda abi teise liikmesriigi eriüksuselt. ***Iga liikmesriik*** võib sellise taotluse vastu võtta või tagasi lükata või pakkuda teistsugust abi. | 1. Liikmesriik võib kriisiolukorraga toimetulekuks taotleda abi teise liikmesriigi eriüksuselt***, esitades pädevate asutuste kaudu taotluse, kus on kindlaks määratud taotletava abi iseloom ning sellest tulenev vajadus sekkuda. Taotluse saanud liikmesriigi pädev organ*** võib sellise taotluse vastu võtta või tagasi lükata või pakkuda teistsugust abi. |

Muudatusettepanek 9

*Artikkel 4*

| | |
|---|---|
| ***Üldeeskirjad vastutuse kohta*** | ***Tsiviil- ja kriminaalvastutus*** |
| ***1.*** Kui ühe liikmesriigi ametnikud tegutsevad ***kooskõlas käesoleva otsusega*** teise liikmesriigi territooriumil***, vastutab viimati nimetatud liikmesriik mis tahes kahju eest, mida nad oma operatsioonide käigus tekitavad***. | Kui ühe liikmesriigi ametnikud tegutsevad teise liikmesriigi territooriumil ***ja/või kasutatakse tehnikat käesoleva otsuse alusel, kohaldatakse Prümi otsuse artiklite 21 ja 22 sätteid tsiviil- ja kriminaalvastutuse kohta***. |
| ***2. Erandina lõikest 1 kohaldatakse juhul, kui kahju tuleneb tegevusest, mis oli vastuolus abi taotlenud liikmesriigi juhtnööridega või ületas asjaomaste ametnike pädevuse piire nende siseriikliku õiguse kohaselt, järgmisi eeskirju:*** | |
| ***a) liikmesriik, kelle territooriumil kahju tekitati, hüvitab sellise kahju tingimustel, mida kohaldatakse tema enda ametnike tekitatud kahju puhul;*** | |
| ***b) liikmesriik, kelle ametnikud on tekitanud kahju teise liikmesriigi territooriumil viibivale isikule, hüvitab teisele liikmesriigile täielikult kõik summad, mida see on kannatanutele või nende esindajatele tasunud;*** | |
| ***c) ilma et see piiraks liikmesriikide õiguste kasutamist kolmandate isikute suhtes ning välja arvatud punkti b puhul, hoiduvad liikmesriigid käesolevas lõikes sätestatud juhtudel nõudmast, et teine liikmesriik hüvitaks nende kantud kahju.*** | |

| AUSTRIA VABARIIGI ETTEPANEK | EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSETTEPANEKUD |
|---|---|

Muudatusettepanek 10

*Artikkel 5*

| | |
|---|---|
| ***Artikkel 5*** | ***välja jäetud*** |
| ***Kriminaalvastutus*** | |
| ***Artiklis 3 osutatud operatsioonide kestel käsitatakse teise liikmesriigi territooriumil tegutsevaid ametnikke nende vastu või nende poolt toimepandud kuritegude puhul selle liikmesriigi ametnikena.*** | |

Muudatusettepanek 11

*Artikkel 6*

| | |
|---|---|
| ***Liikmesriigid*** tagavad, et nende ***asjaomased asutused*** korraldavad ***vastavalt vajadusele*** kohtumisi, ühiseid koolitusi ja õppusi, eesmärgiga vahetada kogemusi ja teadmisi ning üldist, praktilist ja tehnilist teavet abi andmise kohta kriisiolukordades. | ***Kõik osalevad liikmesriigid*** tagavad, et nende ***eriüksused*** korraldavad ***regulaarselt*** kohtumisi, ühiseid koolitusi ja õppusi, eesmärgiga vahetada kogemusi ja teadmisi ning üldist, praktilist ja tehnilist teavet abi andmise kohta kriisiolukordades. ***Neid kohtumisi, koolitusi ja õppusi võib rahastada ELi teatud rahastamiskavadest ja nendeks võib saada Euroopa Liidu üldeelarvest rahastatavaid toetusi. Sellega seoses püüab ELi eesistujariik tagada, et need kohtumised, koolitused ja õppused toimuksid.*** |

Muudatusettepanek 12

*Artikkel 7*

| | |
|---|---|
| Kui asjaomaste liikmesriikide vahel ei ole teisiti kokku lepitud, kannab ***iga*** liikmesriik ***oma kulud ise***. | Kui asjaomaste liikmesriikide vahel ei ole teisiti kokku lepitud, kannab ***taotlev*** liikmesriik ***taotluse saanud liikmesriigi eriüksuste tegevuskulud, sh transpordi- ja majutuskulud, mis on põhjustatud artikli 3 kohaldamisest***. |

Muudatusettepanek 13

*Artikli 8 lõige 4 a (uus)*

| | |
|---|---|
| | ***4 a. Käesolevat otsust ei tohi tõlgendada kui luba liikmesriikide õiguskaitseorganite vahelise koostöö eeskirjade rakendamiseks suhetes kolmandate riikide vastavate organitega, hiilides kõrvale kehtivatest, riiklike õigussüsteemide alusel rahvusvahelisele politseikoostööle kohaldatavatest eeskirjadest.*** |

**Neljapäev, 31. jaanuar 2008**

# Ühenduse postiteenuste siseturu rajamise lõpuleviimine ***II

P6_TA(2008)0030

**Euroopa Parlamendi 31. jaanuari 2008. aasta õigusloomega seotud resolutsioon nõukogu ühise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 97/67/EÜ seoses ühenduse postiteenuste siseturu rajamise lõpuleviimisega (13593/6/2007 – C6-0410/2007 – 2006/0196(COD))**

(2009/C 68 E/12)

(Kaasotsustamismenetlus: teine lugemine)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse nõukogu ühist seisukohta (13593/6/2007 – C6-0410/2007) [1];

— võttes arvesse oma esimese lugemise seisukohta [2] Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud komisjoni ettepaneku (KOM(2006)0594) kohta;

— võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2;

— võttes arvesse kodukorra artiklit 67;

— võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni soovitust teisele lugemisele (A6-0505/2007),

1. kiidab ühise seisukoha heaks;

2. märgib, et õigusakt võetakse vastu kooskõlas ühise seisukohaga;

3. teeb presidendile ülesandeks allkirjastada õigusakt koos nõukogu eesistujaga vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 254 lõikele 1;

4. teeb peasekretärile ülesandeks allkirjastada õigusakt pärast kõikide menetluste nõuetekohase läbiviimise kontrollimist ja korraldada kokkuleppel nõukogu peasekretäriga selle avaldamine Euroopa Liidu Teatajas;

5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

[1] ELT C 307 E, 18.12.2007, lk 22.
[2] Vastuvõetud tekstid, 11.7.2007, P6_TA(2007)0336.